SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
BOX 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS, AEA
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

ledare

Den svenska modellen under press

ATT ARBETA ENLIGT ”den svenska modellen” har varit ett adelsmärke för svensk animalieproduktion sedan 1980-talet. Begreppet står för en ansvarstagande och kvalitetsmedveten djurhantering, där såväl smittskydd och djurskydd som restriktiv antibiotikaanvändning ingår. När inte lagstiftningen räckt till för att garantera dessa värden har näringen själv solidariskt ställt upp bakom och bevakat dem. Ett tydligt exempel är skapandet av organisationen Svenska Djurbönders Smittskyddskontroll (SDS).

Smittskyddet är förmodligen den del av den svenska modellen som har störst ekonomiskt värde för producenterna. Desto mer oroande är det när enskilda lantbrukare riskerar en hel produktionsforms smittfrihet, struntar i solidariteten med sina kolleger och kör ett eget race.

I slutet av september tänkte en svensk slaktsvinsproducent i Halland importera smågrisar från Danmark. Trots varningar från alla expertorganisationer (Svenska Djurhälsovården, SDS och SVA) om risken att föra in den förödande svinsjukdomen PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) i landet, ville lantbrukaren genomföra sin affärsidé. I Danmark är PRRS numera en väl etablerad svinsjukdom i alla delar av landet. Danskarna försökte när de första fallen dök upp 1992 sätta in kraftfulla bekämpningsåtgärder, men smittan spred sig ändå lavinartat.

– Om PRRS av en slump eller genom en oaktsam import drabbar Sverige kan konsekvenserna bli förödande, säger Per Wallgren vid SVA på myndighetens hemsida. Förutom djurlidande orsakar PRRS ekonomiska förluster. Om PRRS skulle spridas till Sverige beräknas de årliga förlusterna i drabbade besättningar idag till minst 2 780 kronor per sugga i produktion. Därutöver riskerar sjukdomen att sätta igång andra sjukdomar som finns i landet och skapa ytterligare djurlidande och ekonomiska förluster. Det nyligen etablerade avelssamarbetet mellan Sverige, Norge och Finland riskerar också att haverera. En förutsättning för avelssamarbetet är att alla länderna är fria från bland annat PRRS.

Det nu aktuella fallet slutade med att lantbrukaren i sista stund skrinlade sina importplaner, eftersom provtagningskostnaderna för de importerade grisarna skulle bli för höga. Det visar dock på att den svenska modellen inte är starkare än dess svagaste länk. Fallet understryker också betydelsen av en enad front för intresseorganisationer, myndigheter och näringsföreträdare, när näste entreprenör hittar en affärsidé som hotar landets goda smittoläge. Beträffande just PRRS finns en otydlig juridisk skyddssituation, eftersom Sverige begärt tilläggsgarantier för sjukdomen men ännu inte fått besked från EU om dessa kan beviljas. För andra sjukdomar finns inga möjligheter alls att juridiskt stoppa införsel av djur från områden med smittorisker. Det blir därmed ännu viktigare att alla goda krafter genom rådgivning och frivilliga skyddsåtgärder drar åt samma håll. Den svenska modellen kommer att utsättas för nya påfrestningar i framtiden, och här har veterinärkåren en av sina största utmaningar. Det gäller att få den enskilde som vänder blicken utomlands att förstå de långsiktiga konsekvenserna av att importera nya sjukdomar. Och då inte bara för vederbörande själv.

JOHAN BECK-FRIIS
Informationschef, SVF

innehåll

ledare av J Beck-Friis

Den svenska modellen under press 3

reportage av S Ffredriksson

Nu är det val igen… 6

vetenskap – granskade artiklar

Sjukdomsfynd hos ekologiskt uppfödda grisar av E Heldmer, N Lundeheim, och J Å Robertsson 13

Fräkenväxter – en möjlig orsak till urinsten av K Vikman 21

månadens epiztel 27

vilken är din diagnos?

– Patologi 30
– Svar 54

allmänt

KSLA-konferens om fågelinfluensan av J Beck-Friis 31

SLUSS-ordförande, drömjobb för en nyexaminerad veterinär? av J Beck-Friis 35

SLUs nya rektor installerad av J Beck-Friis 38

Ingen inkomstförsäkring för Sveriges Veterinärförbund av K Östensson 40

53-orna tvagade Wennerholm av B Pehrson 42

nominerade till fullmäktige 43

disputationer

Nytt virus funnet hos kalv – kan spridas via vaccin 47

från styrelsen

Rapport från förbundsstyrelsen i september 2006 48

från kollegiet

Rapport från SVS kollegium i september 2006 50

noterat

- Pionjär inom artificiell insemination död 30
- Länsveterinär nöjd med stallmiljöer 51
- Lennart Bäckström höll konsert i Vara 51
- Bo Algers promoverad i Rumänien 52
- Import av danska smågrisar avblåst 55
- Salmonellautredning kräver tydligare branschansvar 55
- Dålig granskning av veterinärer 57

fråga förbundet 53

läkemedel 58

kongresser & kurser 58

specialistkompetens 60

kåseri

"Sigvard Svensson 600 meter" av N-Å Fag 61

Ultraljud

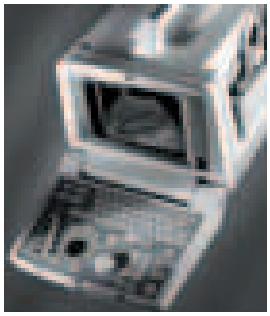

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

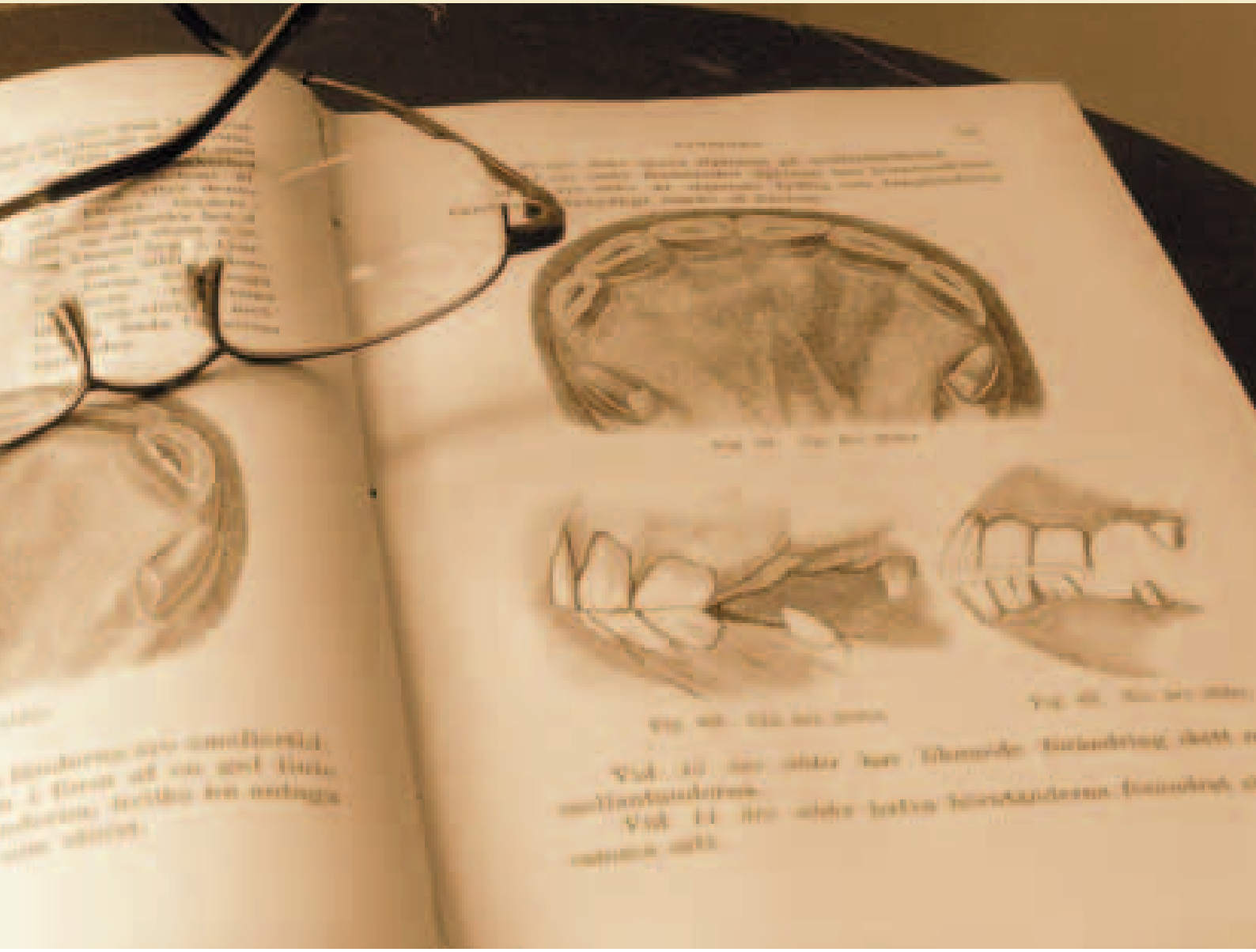

Het fråga nummer ett – utbildningen.

Nu är det val igen…

TEXT: SUZANNE FREDRIKSSON

Knappt har klistret hunnit torka på kuverten till riksdag, landsting och kommun förrän det är dags att gå till val igen. Nu gäller det att rösta in nya – och gamla – personer i Sveriges Veterinärförbunds fullmäktige, till förbundets styrelse, samt en vice ordförande i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap. Förra året var det premiär för den nya valproceduren vilket innebar en "haltande" början med val till samtliga 30 platser i fullmäktige samma år. I år blir det "på riktigt" och hälften av fullmäktigeledamöterna väljs för en ny mandatperiod.

Här följer en kort repetition av hur valen går till: Valberedning och enskilda medlemmar kan nominera kandidater till de olika posterna. Samma person kan vara nominerad till flera poster, men den post man först blir vald till gäller som förstahandsalternativ. Röstsammanräkningen sker först till förbundsstyrelsen, sedan till sällskapet och sist till fullmäktige. Alla medlemmar har en röst. Man får stryka namn på valsedlarna, men inte lägga till. Det är skilda valsedlar för fullmäktige, förbundsstyrelsen och sällskapet. Flest röster blir vald, vid lika röstetal företas lottning.

I år ska **vice ordförande** samt **två ledamöter** väljas in i **styrelsen, en vice ordförande** ska väljas in i **sällskapet** och **15 ordinarie ledamöter** och **tre suppleanter** ska väljas in i **fullmäktige.**

De 26 personer som kandiderar till fullmäktige har själva fått skicka in sina personuppgifter som publiceras längre bak i denna tidning. Övriga nominerade kan du läsa lite mer om här.

Åsa Bergqvist, 51, Svalöv, ställer upp för omval som **vice ordförande** i förbundsstyrelsen. Hon blev invald 2001 och har varit vice ordförande sedan dess. Åsa har arbetat inom livsmedelssektorn i ungefär 20 år, numera på ett privat livsmedelsföretag. Hon har stor erfarenhet av föreningsarbete, bland annat som aktiv inom SVS Livsmedelssektion under 13 års tid. Men hon är på intet sätt mätt på förbundsarbete, tvärtom.

– Jag har lätt att engagera mig och det är spännande att följa utvecklingen av veterinärförbundet. Vi lade massor av krut på att genomföra den nya organisationen förra mandatperioden och det känns väldigt bra att den äntligen blev av. Nu kan styrelsen arbeta mer med övergripande frågor medan AVF (Anställda Veterinärers Förening) och FVF (Företagande Veterinärers Förening) kan ta ansvar för sina renodlade intresseområden.

– Det finns många stora och viktiga yrkesfrågor inför framtiden. Bland annat måste SVF bevaka veterinärutbildningen och på olika sätt försöka påverka så att den standard vi har på den svenska utbildningen bibehålls. Många är oroliga på den punkten, inte minst på SLU.

– Överhuvudtaget är det viktigt att vi inom förbundet diskuterar policyfrågor och når ut med vad vi har för syn på olika företeelser. Det finns många stora och svåra frågor att diskutera, allt ifrån etiska resonemang gällande behandlingar till hur man når ut i samhället med den breda kunskap veterinärkåren besitter.

– Internationellt är FVE (Federation of Veterinarians of Europe) en viktig plattform och där ska vi vara med.

Vad betyder det rent praktiskt att vara vice ordförande?

– Självklart får jag vara beredd att hoppa in som ordförande om det skulle bli nödvändigt av någon anledning, men mest fungerar jag som bollplank för vår nuvarande ordförande, Karin Östensson. Jag försöker också avlasta henne en del arbete.

Åsa Bergqvist

Gör du något mer än arbetar och ägnar dig åt styrelseuppdrag i SVF?

– Jag har begränsat mig lite genom att sortera bort ett uppdrag i BVF (Svenska Besiktningsveterinärföreningen) i våras. Familjen, gården och hästarna måste också få lite tid, avslutar Åsa.

➤

Fyra personer kandiderar till **två platser som ledamöter i Veterinärförbundets styrelse.** Det är **Lars Audell, Claes Nydahl, Suzanne Sandqvist och Peter Zaff.** Den geografiska spridningen är så stor som man kan begära, från Malmö till Gällivare. Även yrkesmässigt finns det stor bredd bland de fyra nominerade.

Lars Audell, 62, Upplands Väsby är en erfaren kandidat. Under tio års tid var han ledamot i förbundsstyrelsen och under en period även vice ordförande i SVF. Han har också varit aktiv inom dåvarande PVF (Privatpraktiserande Veterinärers Förening). År 2001 gick Lasse ur förbundet, ”men jag har aldrig släppt tidningen, den måste man ha”. När det ”nya” förbundet sjösattes beslöt sig Lasse för att återigen bli medlem, nu i AVF.

Lars Audell

> Det är en stor och viktig fråga att ge stöd och hjälp till medlemmar som behöver det.

Vilka är dina frågor? Vad är kännetecknande för dig som person?

– Jag vet att det finns många kolleger som behandlas illa på sina arbetsplatser och jag har under åren engagerat mig för många av dem. Även efter min tid som medlem i SVF. Det är en stor och viktig fråga att ge stöd och hjälp till medlemmar som behöver det. Det handlar inte bara om psykosociala problem utan också om att folk ska ha en rimlig arbetsbelastning t ex.

Det finns två frågor som är intimt förknippade med Lars Audell. Det ena är hans kamp mot spödrivning av hästar, något som inte bara förekommer inom trav- och galoppsport utan också blivit allt vanligare inom ponnyhoppning t ex, och det andra är ett stenhårt motstånd till onödig användning av antibiotika.

Även Lasse är intresserad av utbildningsfrågor. Han var bland annat en ivrig förespråkare för den form av specialistutbildningar som finns idag. Han har erfarenhet som lärare på veterinärprogrammet och är oroad över hur den praktiskt kliniska delen har försämrats. Han menar att både förbund och arbetsgivare måste agera för att få en förändring i denna fråga.

I inledningen vurmade Lasse för tidningen.

– Den är värdefull, inte minst som en kanal att föra ut veterinära åsikter kring aktuella frågor. Just nu gäller debatten hur svenska hundars sundhet får stå tillbaka i jakten på ”skönhetsmeriter”, vilket är förödande för avelsarbetet i längden.

Till sist, du har egen smådjurspraktik, är banveterinär på Solvalla, har egna hästar och massor av får. Har du tid med styrelsearbete?

– Ja, absolut. Jag jobbar inte heltid numera och bortsett från onsdagskvällar (alltid trav) är jag väldigt flexibel.

Claes Nydahl, 52, Malmö, arbetar heltid på Livsmedelsverket, är banveterinär på Jägersro och driver egen hästpraktik. Han bor i centrala Malmö med sambo och har fyra barn i åldrarna 11 till 21 år. Att tid är en bristvara för Claes behöver han knappast påpeka.

– Jag flyttade till Skåne från Uppsala för lite mer än tio år sedan, något jag inte ångrar. Det är oerhört trivsamt här nere. Men det har blivit mycket jobb eftersom jag utöver mitt heltidsjobb vill upprätthålla min kompetens gällande häst. Det gör jag inte genom att bara titta på hästar på banan, därför har jag kvar min hästpraktik. Jag har tidigare varit hästpraktiker på heltid i tio år och har alltså ganska god inblick i de båda ”ben” som förbundet numera står på.

– Anledningen till att jag kan tänka mig att engagera mig i förbundet är att jag upplever att den kåranda som en gång fanns har försvunnit under senare år. Det är viktigt att återskapa den andan tycker jag. SVF ska enligt min åsikt framför allt vara ett yrkesförbund. Veterinärkåren måste marknadsföras på alla plan och kanske bör de mer administrativa jobben inom yrket framhållas mer. Det har tenderat att bli skarpare konkurrens mellan smådjursveterinärerna medan det är personalbrist inom andra

Claes Nydahl

områden. Jag tror att alla kommer att få acceptera ett rörligare arbetsliv i framtiden.

En viktig fråga för Claes är löneutvecklingen.

– Veterinärerna har halkat efter likvärdiga yrken och det finns alldeles för många lågavlönade veterinärer. Det måste det bli en ändring på.

➤

Het fråga nummer två – löneutvecklingen.

➤

Suzanne Sandqvist, 46, Trekanten, är VD på Kalmar Djursjukhus. Hon har jobbat som distriktsveterinär en kort period, är numera smådjursveterinär men ”fuskar” lite då och då på hästar hemma på makens travanläggning. Inom förbundet har hon tidigare varit aktiv inom SVS, dels i Smådjurssektionen, dels som ledamot i kollegiet.

Vad har fått dig att ställa upp som styrelsekandidat?

– Jag är i grunden en föreningsmänniska och vill vara med och påverka. Ett annat skäl är att jag tycker att styrelsens sammansättning ska spegla den bredd som råder i kåren. Det bör också finnas såväl anställda som privatpraktiker. Personligen tycker jag också att de som sitter i förbundsstyrelsen helst ska vara kliniskt aktiva veterinärer.

– Jag ser inte SVF som ett fackförbund i första hand, utan ett yrkesförbund. Den nya organisationen är en bra lösning. Vi är alldeles för få för att ”ha råd” att bråka med varandra. Det som gav upphov till ViS (Veterinärer i Sverige) en gång i tiden får inte upprepas.

Suzanne Sandqvist

– Utbildningsfrågor ligger mig varmt om hjärtat. När det gäller veterinärutbildningen är jag emot att man redan under utbildningstiden ska välja inriktning och jag vill att veterinärförbundet arbetar för att det inte blir så. Det är bättre att specialisera sig senare. Att få möjlighet till vidareutbildning är en del i att trivas på jobbet.

> Vi är alldeles för få för att ”ha råd” att bråka med varandra.

– Regeringsskiftet påverkar veterinärkåren på flera sätt och kommer att kräva principdiskussioner. Ett exempel är hur vi veterinärer ska ställa oss till att sälja läkemedel vid en avreglering.

Som VD, gillar du ekonomi och administration?

– Ja, men jag är absolut ingen vän av byråkrati. Ekonomin är förstås en stor del av mitt jobb med att få verksamheten att gå runt. Löneutvecklingen är en ständigt återkommande fråga. Här finns det förstås en stark koppling mellan lönerna och vad djurägarna är beredda att betala.

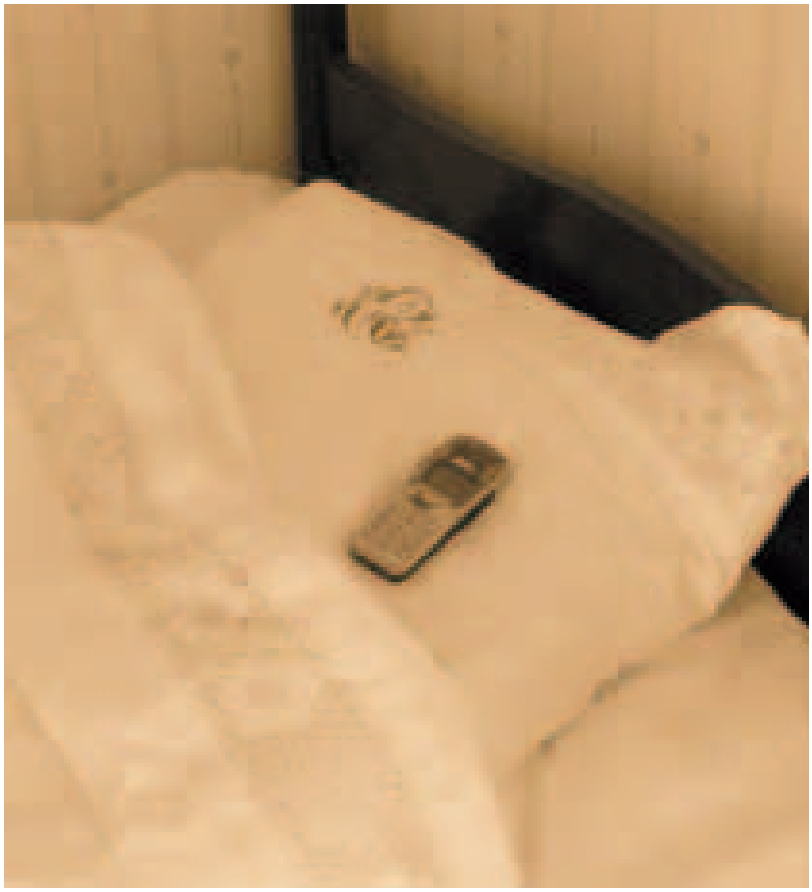

Het fråga nummer tre – arbetstiderna.

Peter Zaff, 34, Gällivare började sin veterinära bana som ”datanörd” direkt efter examen. Peter, som är skåning, hamnade tack vare sitt dataintresse på Jordbruksverkets distriktsveterinäravdelning och utvecklade system och höll kurser. När det mer och mer kom att handla om support ville han ha ett ”riktigt” veterinärjobb. Efter en kort sejour på SVA sökte Peter en distriktsveterinärtjänst i Gällivare. Där har han, liksom hans hustru, arbetat sedan 1999.

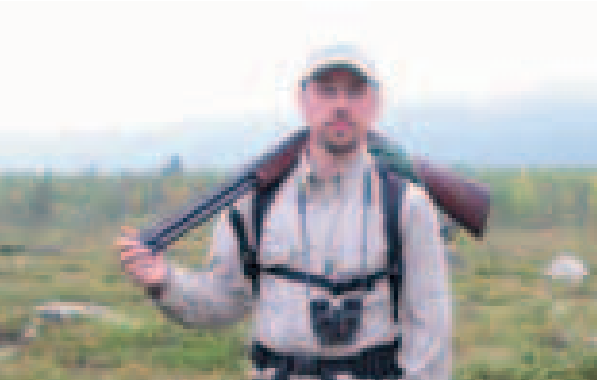

Peter Zaff

– Jag trivs bra här uppe. Visst är det långa avstånd, när vi har jour täcker vi in en tiondel av Sveriges yta.

Berätta lite om vad du vill driva för frågor i styrelsen.

– Jag tycker veterinärkåren ska ha ”hög svansföring” och se till att bli den självklara första och tyngsta instansen i många frågor som berör djur. Vi kan ta religiös slakt som ett exempel där veterinärkårens synpunkter bör väga tungt. En annan ”politisk” fråga är att bevaka våra veterinära områden så att gränsdragningarna blir tydliga i samband med att närliggande yrkesgrupper får egna legitimationer.

– Jag vill arbeta för att alla veterinärer ska känna samhörighet och trivas i SVF. Rent fackligt måste man ha i bakhuvudet att i Sveriges inland är djurägarna helt beroende av distriktsveterinärerna. Det är viktigt att arbeta för bra arbetsvillkor med rimliga arbetstider.

– Själv är jag stolt över att vara veterinär, men jag tycker att det ibland är en konstig bild av yrket som visas i media t ex. SVF måste jobba för att nå ut med en mer rättvis bild av vad veterinär verksamhet går ut på.

Som ny **vice ordförande i SVS** har valberedningen föreslagit **Birgitta Larsson, 60, Uppsala.**

För många som ska rösta i det här valet är Birgitta ett bekant ansikte. Hon har under sina många år på institutionen för obstetrik och gynekologi undervisat de flesta veterinärstudenter som tagit examen under de senaste 20 åren. För tre år sedan lämnade Birgitta SLU och arbetar idag som biträdande länsveterinär i Uppsala.

Att utbildning är ett ämne som intresserar Birgitta är alltså ganska självklart.

– Som aktiv i Husdjurssektionen har jag fått möjlighet att delta i SVS kollegium. Det har givit mersmak och jag ställer gärna upp och tillför det jag kan.

– Den stora uppgiften för vice ordföranden är att ansvara för programmet på Veterinärmötet. Det är en oerhört spännande uppgift.

Birgitta beskriver sig själv som en person som gärna administrerar, tycker om att lyssna på och sammanställa vad andra människor tycker och tänker, samt att skapa kontakter och nätverk. Något hon har haft stor möjlighet att göra under sina år på SLU.

Birgitta Larsson

> Att göra programmet för Veterinärmötet blir oerhört spännande.

Birgitta bor i Uppsala, har vuxna barn och ett barnbarn som hon gärna ger en hel del tid. Birgitta arbetar 80 procent och tycker att hon har alla möjligheter att ägna sig åt något riktigt roligt, nämligen fortbildning. ■

EVA HELDMER, djurhälsoveterinär, **NILS LUNDEHEIM,** docent och
JAN ÅKE ROBERTSSON, VMD.*

Sjukdomsfynd hos ekologiskt uppfödda grisar

Inom ett projekt, ”Nyckeltal för djurhälsa och djurskydd hos ekologiskt uppfödda grisar”, med ekonomiskt stöd från Statens Jordbruksverk, har Svenska Djurhälsovården följt inrapporterade besiktningsfynd på slaktade KRAV-grisar under åren 1997–2005. I artikeln diskuteras om det finns samband mellan de förändrade produktionsformer som ekologiska grisar genomgått och ökningen av vissa besiktningsfynd.

granskad artikel

FIGUR 1. *Enligt KRAV:s nuvarande regler är det tillåtet att föda upp grisar inomhus om djuren ges tillgång till en ströbädd och möjlighet till daglig utevistelse i direkt anslutning till stallet.*

INLEDNING

Den ekologiska uppfödningen av grisar i Sverige har tidigare till största delen bedrivits utomhus i förhållandevis små besättningar. Grisarna har vistats från födsel till slakt på samma gård och produktionen har varit kontinuerlig. Ekologiska grisar har vid slakt haft färre anmärkningar för luftvägsinfektioner men fler för ledinflammationer, övriga ledförändringar och spolmaskskadad lever än konventionellt uppfödda grisar (5).

Enligt KRAVs nuvarande regler (4) är det tillåtet att föda upp grisar inomhus om djuren ges tillgång till en ströbädd och möjlighet till daglig utevistelse i direkt anslutning till stallet (Figur 1). Grisningen får ske inomhus i konventionella grisningsboxar där suggan och smågrisarna vistas till och med två veckor efter grisningen. Därefter flyttas de till familjeboxar med möjlighet till utevistelse. Utevistelsen kan på vintern enbart ske på en betongplatta. Under sommaren ska grisarna erbjudas betesgång och detta ordnas antingen i anslutning till byggnaden eller genom att stallet ställs tomt och grisarna går ute på vallar som ingår i gårdens växtföljd.

Trenden är att allt fler ekologiska grisar föds upp huvudsakligen inomhus. År 2005 hade andelen sådana grisar ökat till att utgöra ungefär 80 procent av den totala ekologiska grisproduktionen (Lennart Johansson, Swedish Meats, Box 254 311 23 Falkenberg, personligt meddelande, 2006). Det är idag också tillåtet att köpa in smågrisar till specialiserade KRAV-slaktsvinsproducenter. Uppfödningen hos slaktsvinsproducenten ska då vara baserad på mellangårdsavtal med maximalt tre KRAV-godkända ➤

➤ smågrisproducenter. Det finns dock inga krav på att denna uppfödning ska ske omgångsvis. Dessa regeländringar har medfört ett ökande intresse för att starta ekologisk slaktsvinsproduktion. Många befintliga svinstallar har byggts om för lösgående djur i större grupper med tillgång till rasthagar, men även en del nyproduktion av ”eko-stallar” förekommer.

Syftet med denna studie har varit att belysa hur sjukdomsfynden vid slakt förändrats hos KRAV-grisar och konventionella grisar under senare år.

MATERIAL OCH METODER

Sjukdomsregistreringar vid slakt

I projektet ”Nyckeltal för djurhälsa och djurskydd hos ekologiskt uppfödda grisar” har Svenska Djurhälsovården följt de inrapporterade besiktningsfynden som görs vid normalslakten (enligt Livsmedelsverkets författning SLV H 190, 1990) och jämfört besiktningsfynd hos KRAV-grisar med sådana hos konventionellt uppföda grisar.

Besiktningsfynd är noteringar om sjukliga förändringar som tyder på att den slaktade grisen har eller nyligen har haft en sjukdom. De fynd som belyses i föreliggande studie är luftvägsinfektioner, ledinflammation, övrig ledförändring och spolmaskskadad lever.

Grisarna har slaktats på de större slakterierna runt om i landet. Data återges från åren 1997–2005. I Figur 2 redovisas antalet slaktade KRAV-grisar årligen under denna period. Under samma period var antalet slaktade grisar från konventionella besättningar drygt tre miljoner årligen.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Luftvägsinfektioner

De luftvägsinfektioner som registreras vid slakt är lunginflammation, typ SEP (Swine Enzootic Pneumonia, kod 61/62), orsakad av *Mycoplasma hyopneumoniae,* elakartad lungsjuka (kod 71/72), orsakad av *Actinobacillus pleuropneumoniae* och lungsäcksinflammation (kod 75/76) också den huvudsakligen orsakad av *A pleuropneumoniae*. När man följer utvecklingen under åren ser man att anmärkningarna för lunginflammation typ SEP ökar hos KRAV-grisar och närmar sig de konventionella grisarnas nivå (Figur 3).

Under början av den studerade perioden var dessa lunginflammationer tio gånger så vanliga hos konventionellt uppfödda grisar jämfört med KRAV-grisar, men nu är förekomsten i stort sett lika hög i båda grupperna. Om denna ökning har ett samband med den förändring av produktionsformerna som KRAV-grisproduktionen genomgår, där uppfödningen går mot en ökande inomhusdrift och förmedling av smågrisar är inte klart, men det är ett observandum som bör följas upp.

Såväl KRAV-grisar som konventionella grisar är bärare av de smittämnen som kan orsaka luftvägsinfektioner. Driftsform, djurflöde och miljö har stor betydelse för de luftburna smittämnenas spridning, och för sjukdomsutvecklingen (2, 3). Att grisarna ”går inne” behöver i sig inte vara provocerande om uppfödningen sker omgångsvis, dvs att djurflödet sker åldersuppdelat i luftsektionerade stallar.

Ökade risker med kontinuerlig drift

Inom konventionell slaktsvinsuppfödning har grisarnas hälsotillstånd avsevärt

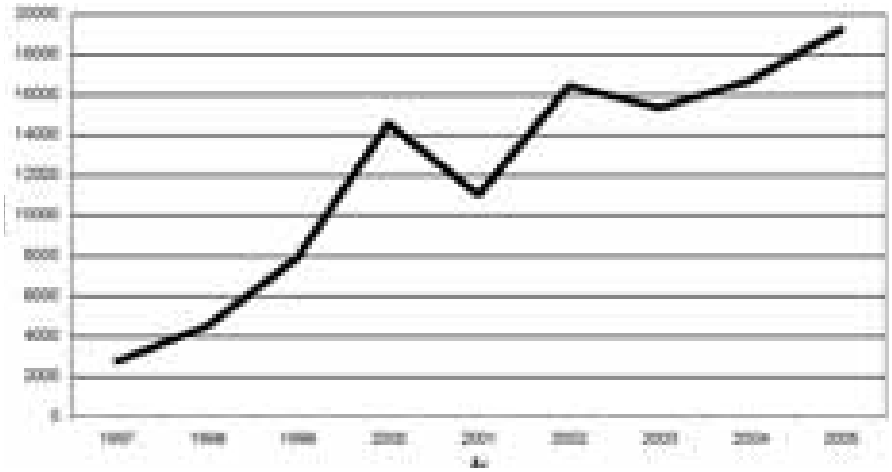

FIGUR 2. *Antal slaktade KRAV-grisar under 1997–2005.*

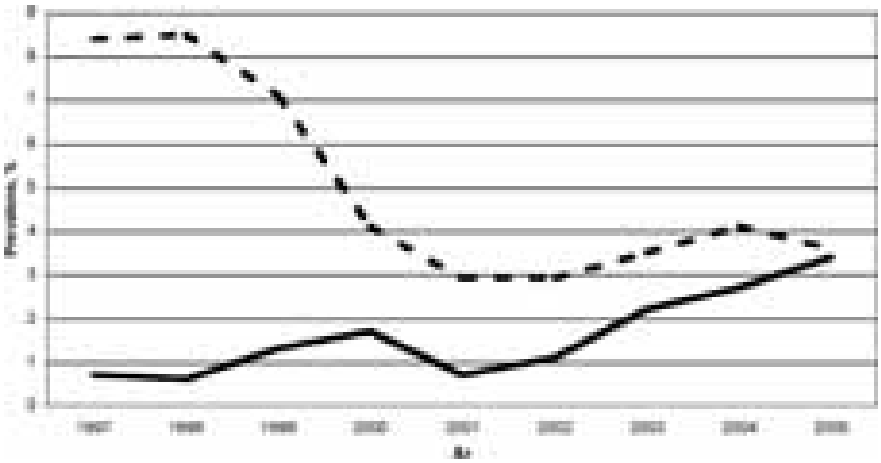

FIGUR 3. *Årliga prevalenser grisar med lunginflammation typ SEP (kod 61/62) uppfödda som KRAV-grisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

FIGUR 4. *Det är inte bara att göra "ett hål i väggen" som grisarna kan gå ut genom. Hålet punkterar den befintliga ventilationen och kan leda till ett okontrollerat inomhusklimat.*

förbättrats genom åren, främst genom en övergång från kontinuerlig drift till omgångsproduktion (3). I den kontinuerliga produktionen smittar ständigt de äldre grisarna de yngre nyinsatta grisarna. Tömning och rengöring av stallet innan nästa grupp grisar sätts in gör att denna smittväg kan brytas. I en kontinuerlig produktion är det i det närmaste omöjligt att bryta smittvägarna vid ett sjukdomsutbrott (2, 3). Ett konstant nyttjande av stallar utan avbrott, som idag sker på många håll inom den ekologiska produktionen, innebär därför en påtaglig risk för att hälsostörningar ska uppträda.

Risken för smittspridning ökar med ökad besättningsstorlek och framför allt om grisar från flera besättningar blandas (2, 3). KRAVs regler säger att maximalt tre smågrisbesättningar får ingå i ett mellangårdsavtal med en slaktsvinsproducent. Tyvärr får detta maximerande ingen eller liten effekt när djurflödet tillåts vara kontinuerligt.

KRAV tillåter idag parallell produktion, dvs att konventionell och ekologisk produktion kan ske på samma gård och till och med i samma byggnad. De båda produktionerna ska givetvis hållas så åtskilda att ingen förväxling kan ske av foder eller grisar, men man har inte alltid tänkt på att det är minst lika viktigt att sektioneringen mellan de olika produktionsformerna är så utförd att grupperna inte kan smitta varandra. När nu de ekologiska grisarna föds upp huvudsakligen inomhus är det också viktigt att de byggnader som ska användas håller en godtagbar standard och att ombyggnation av äldre byggnader, när man ställer om för att bli KRAV-producent, blir djurskyddsgranskade. Det är inte bara att göra "ett hål i väggen" som grisarna kan gå ut genom (Figur 4). Hålet punkterar den befintliga ventilationen och kan leda till att ett okontrollerat inomhusklimat skapas. Bra inomhusklimat är särskilt viktigt vintertid då man av erfarenhet vet att grisarna inte gärna går ut på "plattan" vid dåligt väder utan föredrar att vistas inomhus.

A pleuropneumoniae lågt bland KRAV-grisar

Andelen anmärkningar för lunginflammation och brösthinneinflammation orsakad av *A pleuropneumoniae* ligger fortfarande lågt bland KRAV-grisarna medan dessa anmärkningar är tre till ➤

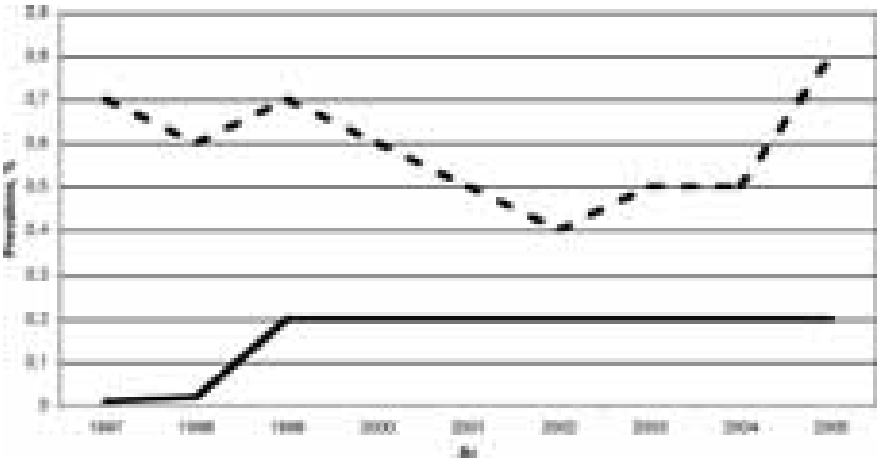

FIGUR 5. *Årliga prevalenser grisar med elakartad lungsjuka (kod 71/72) uppfödda som KRAV-grisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

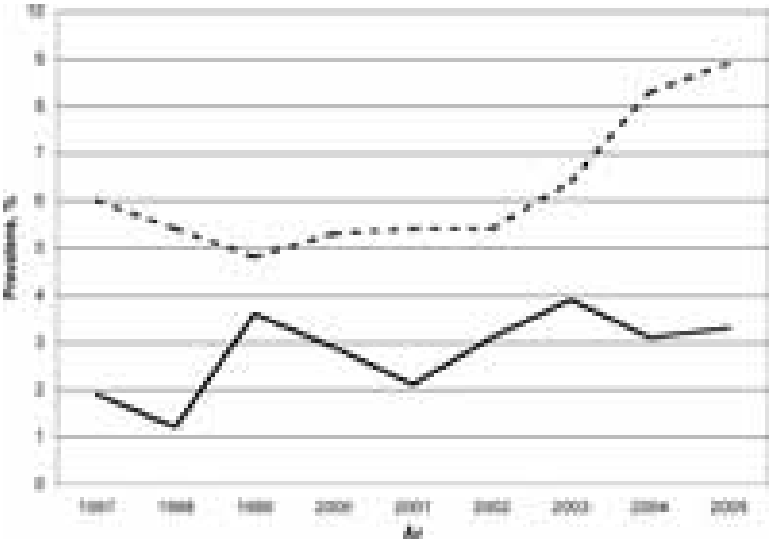

FIGUR 6. *Årliga prevalenser grisar med lungsäcksinflammation (kod 75/76) uppfödda som KRAV-grisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

➤ fyra gånger mera vanligt förekommande bland de konventionellt uppfödda slaktgrisarna (Figur 5 och 6).

Ledinflammationer och övriga ledförändringar

KRAV-grisarna har under åren visat sig ha högre andel anmärkningar för ledinflammationer, (kod 31/32), och övriga ledförändringar (icke-infektiösa, kod 55/56), vid slakt än konventionella grisar (Figur 7 och 8). Tidigare undersökningar har visat på ett samband mellan ledinflammationer hos utomhusgrisar och förekomst av rödsjukebakterien, *Erysipelothrix rhusiopatiae* (5). Trots detta samband är det idag få besättningar som vaccinerar slaktsvinen mot rödsjuka. Det verkar ha sin grund i en utbredd tro att utegrisar immuniserar sig själva, och på så sätt håller infektioner och därmed antalet ledinflammationer på en låg nivå (5, 7).

I ett pågående projekt som leds av Fredrik Engström, Svenska Djurhälsovården, jämförs förekomst av ledinflammation (vid slakt) hos vaccinerade respektive ovaccinerade grisar i tre besättningar. I en delrapport redovisades resultat som antyder att vaccinering av slaktsvin mot rödsjuka ger minskad frekvens anmärkningar för ledinflammation (1).

Övriga ledförändringar är tre till sex gånger så vanliga hos KRAV-grisar jämfört med konventionellt uppfödda grisar. Denna ökade förekomst av anmärkningar har man ofta tolkat som att utevistelsen i sig skulle provocera till ledskador genom att grisarna rör sig mera eller går på ojämnt underlag när de är ute (5). Anmärkningen övriga ledförändringar (Figur 8) fortsätter att öka över åren. Det finns här behov för både forskning och besättningsstudier så att man kan identifiera orsakerna till denna typ av ledskada och varför just KRAV-grisen oftare har dessa förändringar. Det kostnadsrelaterade avdraget vid slakt för ledinflammation och övrig ledförändring är idag 40 kronor. Till detta kommer ytterligare avdrag för eventuellt kasserat kött.

Vid ökad inomhusvistelse ska också uppmärksamhet fästas på att inredningsdetaljer i stallmiljön kan skada grisarna. Detta gäller särskilt när äldre svinstallar tas i bruk. Här ska speciellt nämnas att ”hålet i väggen” inte får vara för trångt. I nybyggda stallar bygger man så att ingen nivåskillnad är mellan stallet och uteplatsen. Detta är inte alltid fallet vid ombyggnation av gamla stallar, och här är det viktigt att tänka på att inte trappan eller bryggan ner till uteplatsen blir för brant, smal eller hal.

Spolmaskskadad lever

KRAV-grisarna uppvisar en högre andel anmärkningar för spolmaskskadad lever (kod 83/84) vid slakt jämfört med de konventionellt uppfödda grisarna (Figur 9). Prevalensen anmärkningar har under perioden 1997–2005 ökat från fyra till tolv procent. Under de senaste åren är andelen grisar med anmärkningar för spolmaskskador på levern tre till fyra gånger så hög hos KRAV-grisar som hos konventionella grisar.

I konventionell ålderssegregerad upp-

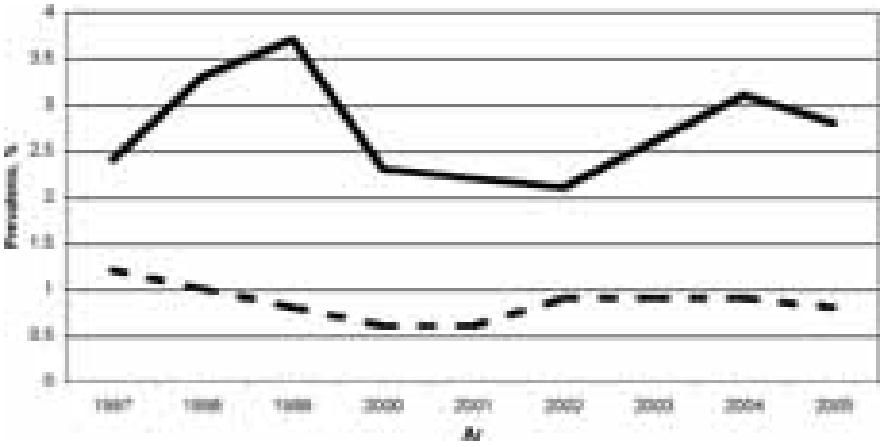

FIGUR 7. *Årliga prevalenser grisar med ledinflammation (kod 31/32) uppfödda som KRAVgrisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

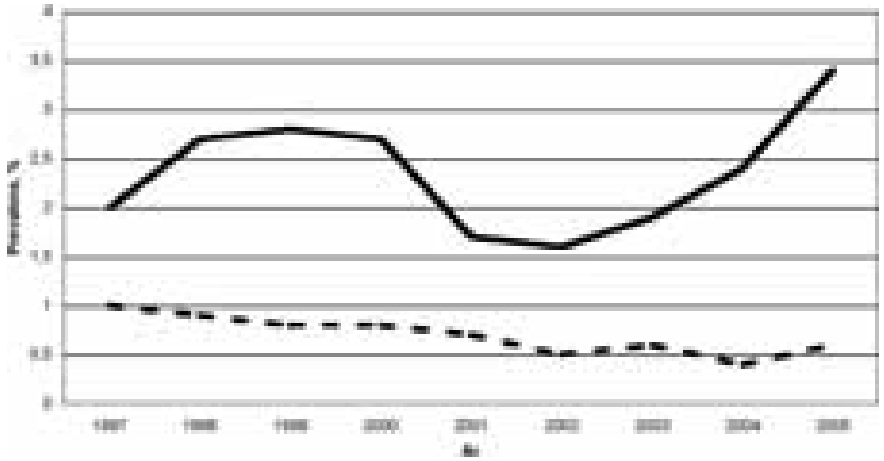

FIGUR 8. *Årliga prevalenser grisar med övriga ledförändringar (kod55/56) uppfödda som KRAV-grisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

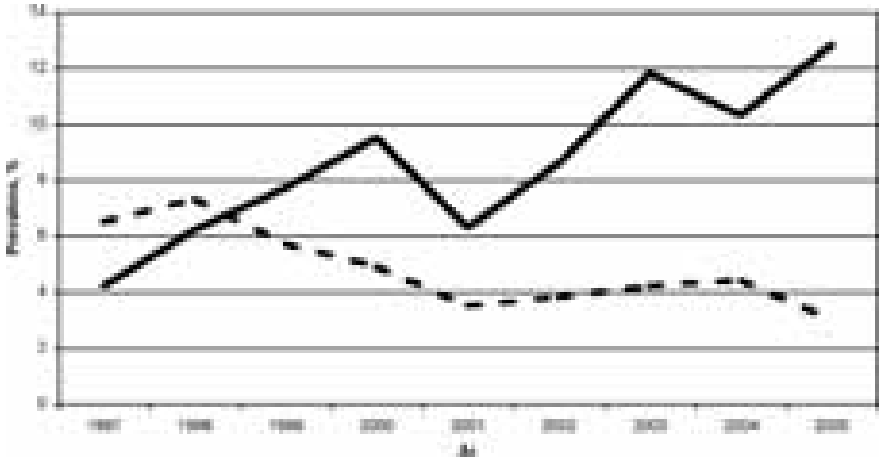

FIGUR 9. *Årliga prevalenser grisar med spolmaskskadad lever (kod 83/84) uppfödda som KRAV-grisar (heldragen linje) respektive konventionella grisar (streckad linje).*

födning med strategisk avmaskning av suggor innan inflyttning i grisningsbox kan grisar födas upp utan att spolmasksmitta etableras (8). Ekologiska grisar får dock inte avmaskas i förebyggande syfte enligt KRAVs regler och därför måste skötsel- och inhysningsrutiner användas/skapas som minimerar parasiternas effekter. Att utrota maskarna och deras ägg är inte möjligt. Rådgivningen måste därför handla om att hitta en balans mellan smittryck och immunitet och att skydda unga djur från infektion. De undersökningar som hittills är gjorda i ekologiska svinbesättningar ger indikationer om att grisarna i många av smågrisbesättningarna redan är smittade med spolmask vid förmedlingsålder (6). Spolmaskskadad lever resulterar i ett kostnadsrelaterat avdrag på 20 kronor vid slakt.

Parasitförekomsten inom den ekologiska produktionen är ett svårlöst problem. Många faktorer spelar här in såsom beläggningsgrad på betet, möjligheten till betesrotation, årstid, klimat och markförhållanden (Figur 10). Till dessa faktorer ska också läggas permanenta ytor och kontinuerliga djurflöden utan avbrott. Frågan är om en rotation av betet längre spelar någon roll när grisarna ofta kommer att vistas på dessa permanenta ytor där parasitsmitta kan byggas upp.

SAMMANFATTNING

Följer man registreringarna av sjukdomsanmärkningarna vid slakt från 1997 till och med 2005 blir det allt mer påtagligt att den ekologiska produktionen i vissa avseenden förlorat sitt tidigare hälsomässiga försprång gentemot den konventionella. För flera sjukdomsanmärkningar ses en påtaglig ökning hos KRAV-grisar. Detta gäller speciellt ledinflammationer, övriga ledförändringar och spolmaskskadad lever. Andelarna grisar med sådana anmärkningar är tre till sex gånger högre bland KRAV-grisar. När det däremot gäller lunginflammation orsakad av *M hyopneumoniae* är hälsoläget numera lika mellan KRAV-grisar och konventionellt uppfödda grisar. Lunginflammation och brösthinnein- ➤

FIGUR 10. *Parasitförekomsten inom den ekologiska produktionen är ett svårlöst problem. Många faktorer spelar här in såsom möjligheten till betesrotation, årstid och markförhållanden.*

➤ flammation orsakad av *A pleuropneumoniae* är dock vanligare förekommande i konventionell produktion. Det behövs mer kunskap om led- och parasitskadorna hos KRAV-grisarna.

När det gäller luftvägsinfektioner finns idag väldokumenterade råd att ge: Tillämpa strikt omgångsproduktion i sektionerade stallar som har tvättats och stått tomma mellan omgångarna.

SUMMARY

Gross lesions at slaughter in ecological pigs

Gross lesions at slaughter during 1997 to 2005 were compared between the ecological pig production and the conventional pig production. It is obvious that in some instances the ecological pigs are gradually loosing their health status. The prevalence of arthritis, other joint lesions and Ascaris suum induced hepatic "white spots" among ecologi-

VAD ÄR VAD?

KRAV-grisproduktion
Här är grisarna uppfödda enligt KRAVs regelverk som också uppfyller EUs regler för ekologisk produktion. KRAVs regler är i vissa delar mer långtgående än EUs. Man har rätt att använda både KRAV-märket och EU-loggan på produkterna. En årlig certifiering av produktionen sker. Denna kontroll sköts av personal från KRAV.

EU-ekologisk produktion
Här följer man "Rådets förordning (EEG) nr 2092/91" men utan att vara medlem eller godkänd av KRAVs organisation. Man får följaktligen bara använda EU-loggan på produkterna.

Övrig "ekologisk" produktion
Här följer producenten sina "egna" KRAV-liknande regler där djuren vistas ute och saluförs som "utegrisar" eller liknande.

cally produced pigs increased 3–6 times during the period studied. During the same period, the prevalence of Swine Enzootic Pneumonia decreased in the conventional production and at the moment the prevalence of this disease is at the same level in the two systems.

There is a need for more knowledge how to prevent the problems with lesions in the joints and how to reduce the parasite burden among ecologically produced pigs. The influence of production systems on respiratory diseases is however well known and therefore we can give the advice to ecological farms: Pigs must be reared in age segregated production. The production must be strictly all-in all-out. The barns must be emptied and cleaned between batches.

Referenser

1. Engström F. Rödsjukevaccinering i utomhusproduktion av slaktsvin och dess effekt på förekomsten av ledinflammationer. Uppsala, Ekologiskt lantbruk, konferens 22–23 november 2005.
2. Holmgren N & Lundeheim N. Olika produktionsformer för svin – inverkan på sjukdomsfynd vid slakt. Svensk VetTidn, 1997, 49, 625–629.
3. Holmgren N & Lundeheim N. Utveckling av uppfödningsformer och hälsa hos slaktsvin. Svensk VetTidn, 2002, 54, 469–474.
4. KRAV, Box 1940, 751 49 Uppsala, 2006, Regler för KRAV-certifierad produktion, januari 2006.
5. Kugelberg C, Johansson G, Sjögren U, Bornstein S & Wallgren P. Hälsoläget hos utomhusgrisar. Infektionssjukdomar och ektoparasiter. Svensk VetTidn, 2001, 53, 197–204.
6. Lindgren K, Lindahl C & Roepstorff A. Parasiter hos ekologiska slaktsvin och i jord på grisbeten och stallgödslad åkermark. Institutet för jordbruks- och miljöteknik, Uppsala, 2005, JTI-rapport 340.
7. Lindsjö J. Grisar ute! En översikt av rutiner och hälsoläge i svenska besättningar med slaktsvinsuppfödning ute. Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurshygien, Uppsala, 1995, Specialarbete 34, 56–68.
8. Nilsson O & Holmgren N. The influence of age segregated production on the occurrence of white spots in the liver of slaughter pigs. Proc IPVS Congr. Birmingham, 1998, p 111.

***EVA HELDMER,** djurhälsoveterinär, Svenska Djurhälsovården, Box 786, 451 26 Uddevalla.
NILS LUNDEHEIM, docent, Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 7023, 750 07 Uppsala.
JAN ÅKE ROBERTSSON, VMD, Svenska Djurhälsovården, 121 86 Johanneshov.

DJURSKYDDET SVERIGE

Djurskyddet Sverige satsar på landsomfattande kampanj mot hundsmugglingen

Småhundstrenden fortsätter att ge växtkraft åt den illegala handeln med hundar. Media har uppmärksammat allmänheten på smittriskerna och lidandet för de tusentals hundar som förs in illegalt i Sverige varje år. Men omfattningen av smugglingen ser inte ut att minska.

Många av er inom veterinärkåren har tagit emot sjuka valpar som växt upp i smutsiga hundfabriker och transporterats under vedervärdiga förhållanden till Sverige.

Vi som arbetar inom den ideella organisationen Djurskyddet Sverige bidrar nu till att lyfta frågan om hundsmuggling ytterligare. Tillsammans med våra 52 anslutna föreningarna satsar förbundet stora resurser för att upplysa allmänheten om vad som pågår och för att öka medvetenheten hos köparna.

I september startar vår rikstäckande kampanj mot hundsmugglingen som pågår året ut. Vi ska sprida mer kunskap genom bland annat lokala aktiviteter, informationsfoldrar, affischer och insändare i tidningar.

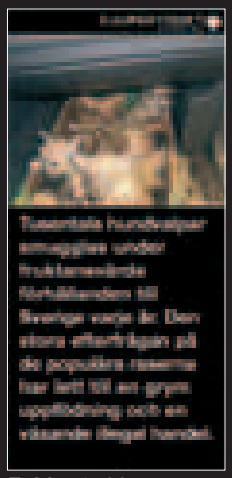

Folder 6 sid

Affisch 50 x 70 cm

Sveriges Veterinärförbund och era medlemmar får tillgång till vårt kampanjmaterial utan kostnad. Ni kan beställa affischer och foldrar genom att maila till kampanjansvarig Anna Gustin. Kontaktuppgifter till våra föreningar som arbetar lokalt hittar ni på vår hemsida www.djurskyddet.se

Sven Stenson
Ordförande
Djurskyddet Sverige

Anna Gustin
Kampanjansvarig
anna.gustin@djurskyddet.se

KERSTIN VIKMAN, distriktsveterinär.*

Fräkenväxter – en möjlig orsak till urinsten

Artikeln redogör för ett fall av urinsten hos stutar. Möjlig orsak till uppkomsten av de kiselsyrahaltiga urinstenarna var den rikliga förekomsten av fräkenväxter (Equisetaceae) i djurens grovfoder.

granskad artikel

INLEDNING

Urinsten hos nötkreatur är en metabolisk oftast utfodringsbetingad sjukdom som förekommer framför allt inom den intensiva köttdjursproduktionen, men den kan även ses inom mjölkproduktionen och drabbar då framför allt gödkalvar och stutar (12) (Figur 1). Sjukdomen förekommer oftast sporadiskt, men kan även uppträda som hopade fall och endemiskt vid extensiv betesgång (14).

En fastställd diagnos hos ett enstaka djur indikerar alltid att fler handjur i flocken är i riskzonen, eftersom utfodring och miljöfaktorer har stor betydelse för patogenesen (14). Konkrementbildning är lika vanligt förekommande hos alla nötkreatursraser av europeiskt ursprung om de hålls under liknande förhållanden (2). Likaså bildas konkrement i urinvägarna såväl hos hondjur som hos handjur, men det är vanligtvis endast de kastrerade handjuren i åldrarna sex till 24 månader som visar klinisk sjukdom. Handjuren är mer predisponerade för lidandet då urethra hos dem är lång och smal och urinflödet långsamt. Urethra hos tidigt kastrerade handjur kan vara ännu smalare jämfört med okastrerade djur, vilket ytterligare predisponerar dem för obstruktion av urinvägarna (1, 2). ➤

FOTO: PATRIC SÖDERSTRÖM

FIGUR 1. *Urinsten hos nötkreatur är en oftast utfodringsbetingad sjukdom som förekommer inom den intensiva köttdjursproduktionen, men även kan ses inom mjölkproduktionen hos gödkalvar och stutar.*

➤ Kliniskt ger förekomsten av urinsten upphov till frekventa misslyckade urineringsförsök till följd av en total urinretention, med en samtidig distension av urinblåsan. I ett senare stadium kan perforation av urethra och/eller en ruptur av urinblåsan bli följden. Vid obstruktion av urethra är mortaliteten hög och de förebyggande åtgärderna blir följaktligen betydelsefulla (11).

De i artikeln aktuella fallen visar att man vid urinsten hos stutar inte enbart kan fokusera sig på förekomsten av struvitstenar, vilkas uppkomst man förebygger genom korrigering av foderstatens Ca:P-kvot till 2 (10). Även kiselsyra kan vara en orsak till förekomst av urinsten hos nötkreatur och de förebyggande åtgärderna inbegriper då även en kontroll av förekomsten av kiselsyrarika växter som t ex fräkenväxter i grovfodret.

FALLBESKRIVNING

Anamnes och klinisk bild

De aktuella fallen inträffade i en liten köttdjursbesättning med uppfödning av inköpta tjurkalvar. Uppfödningen är kontinuerlig och ungefär hälften av de inköpta kalvarna kastreras i samband med förmedlingen vid ungefär två månaders ålder. Efter sommarhalvårets betesgång stallas huvuddelen av kalvarna in i mitten av oktober.

I februari 2000 tappade tre stutar aptiten. De var då mellan åtta och elva månader gamla. Veterinär kontaktades efter en veckas sjukdom och djuren undersöktes, men ingen diagnos fastställdes. Djuren behandlades symtomatiskt med Finadyne® vet och Beviplex® vet. En av stutarna dog fem dagar senare. En av de två andra behandlades, utan vidare klinisk undersökning, med penicillin (Penovet® vet). Efter ytterligare två dagar kontaktades veterinär ånyo via telefon, eftersom djurens hälsotillstånd hade försämrats. Ingen av stutarna hade någon urinavgång. I och omkring preputiet på båda två fanns en svullnad som uppfattades som vätskefylld. Djuren hade subnormal kroppstemperatur. Beslut togs om avlivning och obduktion.

Besättningen bestod av tio tjurar ute i en kall lösdrift och cirka 30 tjurar och stutar som var uppbundna på stall. Åldersfördelningen rörde sig mellan två och 15 månader. Djuren utfodrades med rundbalsensilage som grovfoder. Det ensilage som hade använts under de senaste två veckorna före sjukdomsfallen var skördat på marker med en mycket hög andel fräkenväxter (Equisetaceae) (Figur 2). Kraftfodret bestod av koncentrat (Galant 1000) och krossad spannmål i ett förhållande på mindre än 1:5. Vatten gavs via vattenkopp, och för de drabbade, uppbundna djurens del var en kopp gemensam för två djur. Tillgång fanns till saltsten.

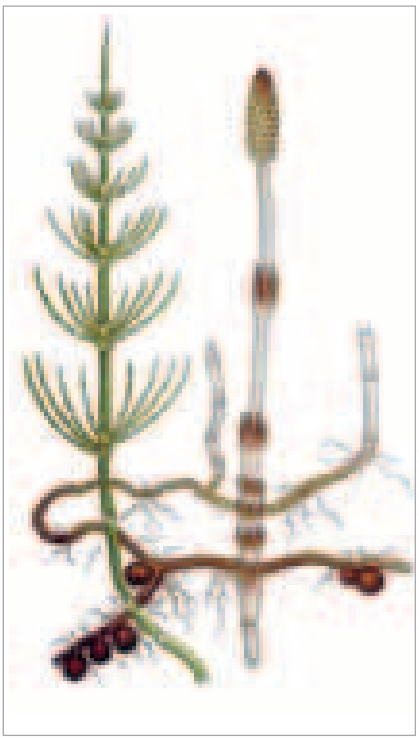

ILL UR LINDMAN: NORDENS FLORA, 1917–1926

FIGUR 2. *Utslagen stjälk, sporbärande stjälk och jordstam av åkerfräken (Equisetum arvense), även kallad rävrumpa. Ingen annan fräkenväxt innehåller högre koncentrationer av kiselsyra.*

Patologi

En av de avlivade stutarna obducerades på Konvex AB i Stenstorp. Den var nio månader gammal och av rasen SRB. Av obduktionsrapporten framgår att en knappt ärtstor urinsten satt fast i urinröret ca 1 dm från penisspetsen med urinstockning och utgjutning till omgivande vävnad som följd. Urinblåsan var uttänjd med blödningar och utgjutningar i blåsväggen, samt innehöll några mindre urinstenar. Analys med infraröd (IR) spektrometri utförd vid Avdelning för kemi, SVA, Uppsala gav som resultat att konkrementet bestod av kiselsyra.

KISELSYRAHALTIG URINSTEN HOS NÖTKREATUR

Urinstenar hos idisslare består huvudsakligen av antingen kiselsyra eller fosfatföreningar (5, 10). Men även kalciumkarbonat och magnesiumammoniumfosfat är vanligt förekommande komponenter i urinsten hos nötkreatur och får, medan oxalatstenar är mycket ovanliga hos idisslare (4, 11).

Kiselsyrahaltiga stenar förekommer hos framför allt betande nötkreatur och får, utan påvisbara kliniska symtom. På den nordamerikanska prärien hittar man kiselsyrakonkrement i urinvägarna hos åtminstone 50 procent av djuren och i vissa fall hos så många som 80 procent (2, 14). Liknande kiselsyrakonkrement har hittats hos nötkreatur i det forna Sovjetunionen (3), och hos nötkreatur och bufflar i Indien (7). Konkrement insamlade från nötkreatur i Danmark så tidigt som 1863 har visat sig innehålla höga koncentrationer av kiselsyra (15).

Till skillnad från hos betesdjuren består urinstenarna hos intensivt uppfödda får och stutar oftast av struvit, dvs magnesiumammoniumfosfat (5, 10, 11). Ju högre andelen kraftfoder är i förhållande till grovfodret, desto högre incidens avseende urinstensbildning (5). Experimentellt har man konstaterat att en låg Ca:P-kvot på nära 1 i fodret resulterar i höga fosfatnivåer i plasma och urin, vilket i sin tur ger en hög incidens av urinsten. Denna försvinner om Ca:P-kvoten justeras upp till cirka 2 (4, 10).

Bildningen av kiselsyrastenar har ett multifaktoriellt orsakssammanhang (14). I urin finns normalt ett flertal ämnen lösta i en högre koncentration än vad varje enskilt ämnes normala löslighet tillåter (11). Denna övermättnad, bland annat av kiselsyra, är en förutsättning för bildningen av kiselsyrastenar (2, 14). Graden av övermättnad påverkas av utfodring, miljö- och skötselfaktorer (14). Effekten av urinens pH på kiselsyrans löslighet är oklar (14). Normalt förhindras kiselsyrans precipitation av vissa skyddskolloider som till exempel mukopolysackarider, vissa joner och

organiska syror. Dessa ämnen förekommer normalt i urinen och kan, upp till en viss nivå, förhindra en utfällning (11, 14).

När graden av övermättnad når en tillräcklig nivå polymeriserar kiselsyran och formar sfäriska miceller. De i urin förekommande mukoproteinerna binds till micellerna, lösligheten minskar och komplexet fälls snabbt ut (2, 14). Mukoproteinernas mukopolysackarider anses av vissa ge den struktur, omkring vilken urinstenen bildas (9). Andra anser kiselsyrans miceller vara den struktur som utgör kärnan (2).

Tre typer av kiselstenar

Analys av kiselsyrastenar från djur med obstruktion av urethra har visat att de flesta stenar är uppbyggda av tre distinkta typer av material (2):

1) En spröd kärna av amorf kiselsyra, med låg andel organiskt material, någon enstaka gång insprängd mellan omgivande lager.

2) Täta koncentriska lager med en hög andel kiselsyra som formar huvuddelen av vissa stenar och finns i den yttre delen av de allra flesta. Lagren är klart avskiljda från varandra, som om varje lager hade uppkommit vid ett givet tillfälle av kiselsyrautfällning. Man kan därför anta att dessa tillfällen, då urinen besitter egenskaper som befrämjar utfällningen av kiselsyra, uppkommer intermittent.

3) Icke organiserat material med en hög andel organiskt material, hittas vanligtvis mellan kärnan och de yttre lagren (2).

Vissa kiselsyrastenar som saknar här beskriven struktur, består i stället av en anhopning av små urinblåsekonkrement, inbäddade i en massa bestående av amorf kiselsyra som sedan förslutits med ett tunt lager kiselsyra (2).

SYMTOMBILD OCH DIFFERENTIALDIAGNOSER

Den vanligaste lokalisationen för ett urinstopp i den bovina urethran är i nedre delen av sigmoidala flexuren, i höjd med insertionen av musculus retractor penis, där lumen är som minst. Initialt kan de kliniska symtomen vara mycket subtila och helt orelaterade till en misstanke om ett urinvägslidande. Det kan t ex yttra sig som nedsatt aptit, nedstämdhet och milda trumsjukesymtom. Tecknen på urinstopp blir så småningom tydligare. Djuren tappar aptiten och börjar visa tecken på smärta. De blir oroliga, står och trampar, sparkar mot buken, svänger med svansen och gnisslar tänder. Djuren gör upprepade försök att urinera. I samband med försöken att tömma blåsan kan smärtsamma kramper ses i bukens bakre del (tenesmus). Över detta område kan man ibland hitta en smärtande ansvällning. Om rektalisering är möjlig så kan den avslöja pulsationer i urethra proximalt om stoppet och under förutsättning att en urinblåseruptur inte uppstått, även en utspänd urinblåsa. Som följd av de upprepade försöken att tömma urinblåsan kan en rektalprolaps uppstå. Takykardi och takypné är vanligt förekommande, medan kroppstemperaturen inte uppvisar någon konsekvent förändring (12, 14).

Foto: Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU

Figur 3. *En SLB-stut med ventralt ödem i samband med urinsten. Rupturerad urethra hos handjur leder till läckage av urin till den subkutana vävnaden.*

Har den kliniska undersökningen, inklusive auskultation och perkussion av abdomen, samt rektalisering inte lett fram till att en definitiv diagnos kunnat fastställas, kan det vara värdefullt att placera djuret på ett helt torrt underlag för att kunna bedöma om urinavgång sker.

I håret runt preputiet kan man ibland hitta kristaller eller sandliknande konkrement och i ett eventuellt urinprov kan man förvänta sig proteinuri och hematuri. Djur som drabbas av urinsten utvecklar uremi och med hjälp av på marknaden tillgängliga snabbtest kan men enkelt påvisa de förhöjda blodureavärden som då föreligger (10, 12, 14).

En vanlig och allvarlig komplikation vid urinsten hos nötkreatur är ruptur av urethra. Rupturerad urethra hos handjur leder till läckage av urin till den subkutana vävnaden. Detta sträcker sig så småningom över perineum, inguinalregionen, preputiet och ventrala delen av buken (Figur 3). Initialt är den affekterade vävnaden varm och öm vid palpation, men ofta utvecklas vävnadsnekros och området blir kallt, mörkfärgat och icke smärtande, allt eftersom nekrosen breder ut sig. Vid rektalisering känns en liten urinblåsa. Ett aspirat från den ödematösa vävnaden är svagt blodfärgat och avger vid upphettning en urinliknande lukt (12, 14).

När stoppet förorsakar en urinblåseruptur är de kliniska symtomen helt annorlunda. Koliksymtomen ersätts då av en allmän depression, urinträngningarna försvinner och följs av ett successivt ökande liksidigt bukomfång som utvecklas på en till två dagar. Med nog- ➤

grann klinisk undersökning (perkussion, palpation och auskultation) kan fri vätska i buken avslöjas. Rektaltemperaturen kan vara normal men hypotermi är vanligt hos djur med symtom på chock. Sekundärt till uremin ses dehydrering, depression och svaghet, samt en kärlinjektion av sclerans blodkärl. Vid utandning kan ibland en lukt av ammoniak kännas. Bukpunktion ger stora mängder halmgul, ofta lätt blodfärgad vätska. Vätskan luktar inte alltid urin varför en kemisk analys avseende kreatinin är att rekommendera för att verifiera diagnosen. En kvot på ≥2:1 mellan kreatinin i bukpunktat och serumkreatin indikerar förekomst av urin i bukhålan (12, 14).

Differentialdiagnoser

Gastrointestinala obstruktioner, vasst och abdominala ulcera kan ha en symtombild som påminner om den som ses initialt vid ett stopp i urethra med takykardi, anorexi och symtom på kolik. Den kliniska undersökningen med auskultation och perkussion av abdomen och om möjligt en rektalundersökning brukar ge underlag för en differentiering (10, 14).

Primära urinvägsinfektioner är mycket ovanliga hos idisslare av hankön men kan ge symtom på pollakisuri (onormalt täta urineringsbehov) och dysuri (svårighet att tömma urinblåsan). Till skillnad från urolithiasis är urinblåsan vid infektion i urinvägarna mycket sällan utspänd och vid sedimentundersökning ses pyuri och bakteriuri (12, 14). Vidare uppkommer vid bakteriella infektioner en kraftig ökning av halten gammaglobuliner i blodet. Eftersom urolithiasis inte brukar ge upphov till en sådan hypergammaglobulinemi, kan glutaraldehydtest användas för att skilja diagnoserna urinsten och cystit/pyelonefrit från varandra.

Infektiösa gastrointestinala sjukdomar som t ex salmonellos och koccidios, samt även proktit förorsakad av rektalprolaps eller trauma, kan ge upphov till tenesmus. Differentialdiagnostiskt brukar dessa sjukdomar dock inte vålla några problem då diagnosen kan ställas med hjälp av de övriga kliniska sjukdomstecken som föreligger på grund av primärlidandet (14).

Vid umbilikala, preputiala eller subkutana infektioner samt vid abdominala eller umbilikala bråck ses ventral svullnad så som vid rupturerad urethra. Dessa lidanden kan dock differentieras från ruptur av urethra med hjälp av djurets ålder och noggrann palpation. Vid infektion är dessutom smärta och värme mera uttalat (14).

Penishematom med preputial svullnad till följd av trauma ses då och då hos tjurar. Aspiration för att säkerställa diagnosen är inte att rekommendera på grund av infektionsrisken. Diagnosen ställs med hjälp av den typiska lokalisationen, på mittlinjen, framför skrotum, i den bakre delen av preputialregionen, utan någon svullnad ventralt på buken (14).

Vid allmän peritonit, vagusindigestion, mesoteliom och vid ascites till följd av trombos i vena cava ses, liksom vid urinblåseruptur, ett ventralt ökat bukomfång. Diagnosen fastställs med hjälp av rektalundersökning, cytologisk och hematologisk analys av bukpunktat samt blodanalys avseende ureakväve och serumkreatinin (14).

DISKUSSION

Den högkoncentrerade utfodringsnorm som används inom den intensiva köttproduktionen anses som en huvudorsak till urinsten hos intensivuppfödda köttdjur och lamm och tros ge upphov till en ökad halt av mukoproteiner i urinen, vilket i sin tur leder till en ökad risk för utfällning av i urinen lösta ämnen. Den intensiva utfodringen medför även en hög fosforhalt i fodret alternativt en felaktig kalcium-fosforkvot, även det en bidragande orsak vid urinstensbildning (11, 12). En förebyggande åtgärd vid exempelvis struvitstenar är därför att hålla Ca:P-kvoten nära 2 (4, 10, 14).

I det aktuella fallet däremot bestod konkrementet av kiselsyra. Det enda anmärkningsvärda som en genomgång av utfodringen gav vid handen var att djuren hade utfodrats med ett ensilage som enligt uppgift från djurägaren inte var lämpligt för utfodring eftersom det innehöll en alltför stor andel fräkenväxter, Equisetaceae. Ingenting återstod av foderpartiet, varför ingen botanisk analys kunde utföras. Fräkenväxter i vall är ett ogräs som uppträder med flera arter, och där åkerfräken (rävrumpa, Equisetum arvense L) är vanligast (13). Ingen annan växt innehåller högre koncentrationer av kiselsyra. Den kan uppgå till 25 procent av växtens torrsubstanshalt (6).

Bidragande faktorer

Beten med riklig förekomst av växter med höga halter kiselsyra eller oxalsyra har beskrivits kunna vara orsak till urinsten hos nötkreatur (12, 16). Hos enkelmagade djur gynnar syrakoncentrationen i magsäcken omvandlingen av växtens kiselsyra till en relativ olöslig form. Jämfört med magsäcken är pH i våmmen högre, ett faktum som anses öka kiselsyrans löslighet. Kanske är detta orsaken till den relativt unika förekomsten av kiselsyrastenar hos idisslare (16). Och även om bara en liten del av den intagna kiselsyran absorberas, är det via njurarna som huvuddelen av exkretionen av absorberad kiselsyra sker (11). Det är därför sannolikt att det höga innehållet av fräkenväxter var en starkt bidragande faktor till uppkomsten av urinsten hos stutarna.

En avgörande faktor för urinens koncentration, och därmed uppkomsten av urinsten, är graden av dehydrering hos djuret (1, 14). Ett minskat vattenintag till följd av torka eller extrem kyla med fruset vatten som följd förorsakar en häftig koncentrationsökning av urinen, vilket befrämjar övermättning och konkrementbildningen. Vintertid kan djuren vara ovilliga att dricka även normala mängder vatten, även om inte vattnet är fruset. En tillsats av 4–5 procent salt är användbar, speciellt vid stark kyla, för att öka törsten. Detta ökar vattenkonsumtionen och reducerar utfällning eller anrikning av urinstensbildande ämnen i urinen (4, 12). Vattnets hårdhet tros inte påverka förekomsten av urinsten hos idisslare (2, 5, 14).

Att säkerställa fri tillgång till friskt vatten kan ibland förutsätta en förändrad gruppindelning. Stutarna som dog, alternativt avlivades, var alla uppstallade i en uppvärmd lagård och hade fri tillgång till vatten via vattenkopp. En dehydrering till följd av för litet vattenintag är därför ingen trolig orsak till förekomsten av urinsten hos dem.

Obstruktion av urethra

Hos idisslare kan stenar förekomma i njurar, uretärer, urethra och blåsa, men kliniskt är en obstruktion av urethra det mest förekommande. Såsom hos det aktuella fallet är det för det mesta hos nötkreatur solitära stenar som förorsakar obstruktionen (Figur 4). Hos får, och även någon enstaka gång hos stutar, är det däremot vanligt med en sandliknande massa i både blåsa och urethra (5, 11). Obstruktionen hittas vanligen där urethra smalnar av. Hos stutar vanligtvis i distala delen av sigmoidala flexuren (12). Urinstenen påvisades hos det obducerade fallet längre fram i urethra, en enligt egen erfarenhet inte helt ovanlig lokalisation. Hos kastrerade lamm eller killingar sitter den för det mesta i processus urethralis eller i den sigmoidala flexuren (4, 11).

Tidig kastration av handjur medför en förminskad diameter i de nedre urinvägarna och är en bidragande orsak till uppkomsten av urinsten både hos stutar och mindre idisslare (12). Högst incidens ockluderande urolithiasis hos stutar ses mellan 8–12 månaders ålder. Ett sätt att reducera denna är, enligt vissa författare, att vänta med kastreringen till omkring sex månaders ålder (5). Andra återigen hävdar att den positiva effekten av tidig kastrering är försumbar (11). De aktuella stutarna var kastrerade vid cirka två månaders ålder och detta kan möjligen vara en bidragande orsak till att de bildade urinstenarna förorsakade en obstruktion av urethra.

Komplexa orsakssamband

Incidensen av urinsten hos nötkreatur på den nordamerikanska prärien varierar avsevärt från år till år, utan att man har kunnat ge en godtagbar förklaring. Variationer beträffande både klimat och skötsel bidrar med all säkerhet, men interaktionerna dem emellan och effekten på djuren och på djurens föda är antagligen komplex (2). Vid urinsten bildas vanligtvis flera stenar och även ett löst urinstopp har en benägenhet att återkomma (10). Kirurgiska metoder för att åtgärda stoppet finns beskrivna i litteraturen, men eftersom livvärdet i de flesta fall är ringa, är en kirurgisk korrektion inte aktuellt annat än i undantagsfall.

På Avdelning för kemi, SVA, har under tiden 1993 t o m september 2005 endast tre urinstenar från nötkreatur analyserats. En bestod av amorf kiselsyra, en av magnesiumammoniumfosfat (struvit) och en av amorf kalciumfosfat och amorf kiselsyra (Vera Galgan, SVA, personligt meddelande 2005). Självklart vore en mer frekvent analys av urinstenar betydelsefull inför de påföljande förebyggande åtgärderna (4, 9). När väl typen av urinsten har identifierats är antagligen det mest effektiva att se över djurens vattenintag och utfodring, alternativt att ta in djuren från betet om misstanke finns om att detta kan vara en bidragande orsak (9, 12).

FOTO: INSTITUTIONEN FÖR KLINISKA VETENSKAPER, SLU

FIGUR 4. *Solitära stenar i uppskuren urethra hos stut. En vanlig och allvarlig komplikation vid urinsten hos nötkreatur är ruptur av urethra.*

Kiselsyra aktuell orsak till urinsten

Fallbeskrivningen visar att kiselsyra, även vid svenska förhållanden, kan vara en aktuell orsak till förekomsten av urinsten hos nötkreatur. Förutom att ta reda på fodrets innehåll av kalcium och fosfor har vi all anledning att även fråga efter den botaniska sammansättningen på betesmarker och i grovfoder. Kiselsyrahalten i växtligheten är avhängig jordmånen, tillgängligheten hos kiselsyran och transpirationen (dvs avgivandet av vattenånga hos växten). Följaktligen varierar halten kiselsyra inom vida gränser beroende på växtplats (16). Kiselsyrahalten varierar även mellan olika växter och växtdelar. Hos enhjärtbladiga växter, t ex gräs, inlagras 10–20 gånger mer kiselsyra än hos tvåhjärtbladiga, t ex baljväxter och oljeväxter. De genomsnittliga kiselsyrahalterna i t ex havre varierar mellan 0,14–1,35 procent kisel i torrsubstanshalten, beroende på kiselsyrahalten i marklösningen (8). Det är dock framför allt fräkenväxter som innehåller höga koncentrationer av kiselsyra. Sammanfattningsvis kan konstateras att när andelen fräkenväxter i grovfoder ➤

➤ överstiger det gängse i ett foder odlat enligt god odlarsed, kan detta vara en riskfaktor för förekomsten av urinsten hos nötkreatur.

SUMMARY

The horsetail family plants – a possible aetiological factor to urolithiasis, a case report.

A case of silica urolithiasis in steers and the pathogenesis of the disease are described. Furthermore, possible differential diagnoses are presented. At the age of nine months the animal showed typical sign of urolithiasis, i e inappetence, abdominal pain, subnormal body temperature, swelling of the preputial tissues and anuria. The prognosis was considered as unfavourable and the steer was euthanized. A solitary calculus obstructing the urethra was detected about 10 cm caudal to the preputial orfice. There was urethral rupture with leakage of urine into the surrounding tissues. The chemical composition of the calculus was determined by infrared spectrometry and shown to be silica. Further, during investigation of herd management routines it was detected that the silage contained a large amount of horsetail (Equisetaceae). The most possible conclusion was that in the actual case it was the exposure to high concentration of silica from the horsetail in the silage which predisposed the formation of calculus in the animals.

Referenser

1. Aldridge BM & Garry FB. Chronic partial obstructive urolithiasis causing hydronephrosis and chronic renal failure in a steer. Cornell Vet, 1992, 82, 311–317.
2. Bailey CB. Silica metabolism and silica urolithiasis in ruminants: a review. Can J Anim Sci, 1981, 61, 219–235.
3. Butliashvili NS. Occurrence and chemical composition of renal calculi in animals. Veterinariya, 1969, 9, 70–71.
4. Frank A. Urolithiasis (bildning av urinvägskonkrement) hos får. In: Hammarberg K, red. Fårhälsovård och fårsjukdomar. Stockholm och Jönköping, Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Lantbruksstyrelsen, 1989, 57–58.
5. Hawkins WW. Experimental production and control of urolithiasis. J Am Vet Med Ass, 1965, 12, 1321–1323.
6. Holtzhüter G, Narayanan K, Gerber T. Structure of silica in Equisetum arvense. Anal Bioanal Chem, 2003, 376, 512–517.
7. Kataria RS & Rao URK. Structure of some bovine nephroliths on thin sectioning. Ind J Anim Sci, 1970, 40, 354–358.
8. Kirchmann H & Ericsson J. Kisel i mark och gröda. Aktuellt från lantbruksuniversitetet, 1987, 358, 1–15.
9. McIntosh GH. Urolithiasis in animals. Aust Vet J, 1978, 54, 267–271.
10. Jensen R & Mackey DR. Urinary calculosis. In: Diseases of feedlot cattle. Philadelphia, Lea & Febiger, 1979, 262–267.
11. Radostis OM, Gay CC, Blood DC & Hinchcliff KW. Urolithiasis in ruminants. In: Veterinary Medicine. London, WB Saunders, 2000, 493–498.
12. Rebuhn WC. Urolithiasis. In: Richards CM, ed. Diseases of dairy cattle. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, 1995, 364–365.
13. Sjögren J. Ogräs i vallar – effekter på djurhälsa, mjölk och mjölkprodukter. Seminarier och examensarbeten – SLU. 1986, 774.
14. VanMetre DC & Divers TJ. Ruminant renal system. Urolithiasis. In: Smith BP, ed. Large animal internal medicine. St Louis, Missouri, Mosby-Year Book, 1996, 976–987.
15. Unmack A. Constituents of calculi from the urinary tract of bulls and bullocks. Evidence of silica urolithiasis in cattle in Denmark. Royal Veterinary and Agricultural College Yearbook. Köpenhamn, 1963, 1–12.
16. Van Soest PJ. Silicon. In: Nutritional ecology of the ruminant. Ithaca and London, Cornell University Press, 1994, 130–131.

*** KERSTIN VIKMAN,** distriktsveterinär, Distriktsveterinärstationen, Skäggeberg 11, 686 93 Sunne.

STIFTELSEN ALBERT HJÄRREFONDEN

Utlyser härmed ett eller högst tre bidrag för veterinärmedicinsk forskning på tillsammans högst 50 000 kr.

Ansökan om bidrag skall insändas till Stiftelsen Albert Hjärrefonden, adress Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala *senast torsdagen den 16 november 2006* med uppgift om forskningsändamål och beräknade kostnader. Närmare upplysningar lämnas av stiftelsens sekreterare Christer Hoel, tel 070-721 39 80.

På stiftelsens vägnar
Anders Engvall

Forskningsbidrag från Hjärrefonden – anvisningar
Stiftelsen Albert Hjärrefonden delar ut bidrag för veterinärmedicinsk forskning vartannat år. Forskningsbidrag utdelades senast hösten 2004 till tre sökande. Denna gång, hösten 2006, utdelas till högst tre ansökningar, sammantaget cirka 50 000 kr. Några särskilda ansökningsblanketter finns ej. Ansökningar bör omfatta högst två sidor jämte en sida med CV och referenser.

Det är angeläget att de medel som delas ut verkligen kan leda till att projekten kan genomföras (slutföras) med tilldelade medel och att medlen får avgörande betydelse för projektens genomförande. Möjligheten att få pengar från annat håll kommer att beaktas. Vidare har styrelsen ansett att fondens medel i första hand bör gå till omkostnader i form av förbrukningsmaterial, analyser etc., men ej till lönemedel.

Styrelsen förutser att projektstart sker snarast och att rapport bör lämnas till stiftelsen inom ett år. Medlen utbetalas när projektet startar.

månadens epiztel

Denna gång redogör Epizteln bland annat för ökad TSE-provtagning på får, nya skyddsåtgärder mot fågelinfluensa samt mjältbrandsproblem i Texas. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

TSE-PROVTAGNING PÅ FÅR I NORMALSLAKTEN

I början av året konstaterades tre fall av TSE (Transmissibel spongioform encefalopati) hos får, två i Frankrike och ett på Cypern. BSE kunde inte uteslutas. För att fastställa om det rör sig om BSE måste ett så kallat mustest göras. Det innebär att smittämnet inokuleras på möss som sedan avlivas efter minst ett år och därefter undersöks.

I avvaktan på det slutliga resultatet beslutade EU-kommissionen att utöka provtagningen på får i normalslakten inom EU. Provtagningen ökas främst under ett halvår varefter man ska utvärdera resultatet och besluta om hur man går vidare. Det man i första hand vill försäkra sig om är att det inte finns ett dolt BSE-problem bland fåren. För de länder med stor fårpopulation som redan provtar en del får i slakten, innebär detta bara en ökning av antalet stickprover som tas. För länder med en liten fårpopulation som inte behövt ta några prover ➤

Foto: Bengt Ekberg, SVA

För att försäkra sig mot BSE har EU-kommissionen beslutat att utöka TSE-provtagningen på får i normalslakten inom EU. I Sverige ska provtagningen komma igång under oktober månad.

i normalslakten under de senaste åren, innebär ökningen att alla får över 18 månader måste provtas i normalslakten.

För Sveriges del antas provtagningen komma igång i början av oktober. De kostnader som uppstår beräknas kunna täckas av EU-medel. Fårägarna ska därmed inte behöva drabbas av extra kostnader.

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

SKYDDSÅTGÄRDER MOT FÅGELINFLUENSA

Jordbruksverket har beslutat om ett nytt regelverk med syfte att skydda svenska tamfåglar mot fågelinfluensa. I huvudsak gäller samma regler som under sommaren. Det nya regelverket kommer dock att bli mer flexibelt och tar hänsyn till hur stora riskerna bedöms vara vid varje aktuell tidpunkt. Vilken nivå av förebyggande åtgärder som är aktuell styrs bland annat av övervakningsprogrammet för fågelinfluensa, både bland vilda och tama fåglar, och av en ökad omvärldsbevakning, i höst med fokus på Ryssland.

Precis som tidigare måste tamfåglar och andra fåglar utfodras och få vatten inomhus eller under ett skydd utomhus, vilket förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och vatten. Fjäderfä tillhörande ordningen andfåglar ska hållas åtskilda från andra arter och utevistelse för andfåglar under oktober–maj får endast ske i inhägnad som är täckt med nät.

Jordbruksverket kan med kort varsel öka kraven på skyddsåtgärder beroende på smittläget.

AVFÄRDAD EPIZOOTIMISSTANKE PÅ GRÄSÄNDER

En uppfödare av gräsänder i Sydsverige kontaktade SVA eftersom ett 70-tal fåglar dött över natten. Fåglarna hade nyligen släppts ut i en damm samtidigt som översvämningar efter kraftiga skyfall uppstått i bland annat vattenreningsverk uppströms. Undersökningar vid SVA fastställde att dödsorsaken var botulism.

MJÄLTBRAND: VACCINATION BÄTTRE ÄN PROFYLAXBEHANDLING

I ett område i Texas, USA, som betraktas som endemiskt för antrax, har antibiotikaresistens hos bakterierna framkastats som en möjlig komplikation.

I en besättning som nyligen vaccinerats, påträffades ett nytt fall kort därpå. Efter en period av torka hade kraftigt regnande gjort det gräsfattiga betet lerigt och djuren hade ätit salt efter en sönderfallen saltsten från marken. Detta innebar goda förutsättningar för en gammal smitta i marken att infektera djuren. Hela besättningen revaccinerades efter det andra fallet.

Efter en antraxepidemi 2001 har djurägarna i området börjat använda låga koncentrationer av tetracyklin i fodret (vilket är tillåtet utan veterinär förskrivning i USA), men detta användes inte i den aktuella besättningen. Det har framförts att isolerade bakterier från fall i området till följd av antibiotikabehandlingen bör resistensundersökas.

Förutom resistensutveckling hos bakterierna, som skulle vara ett problem i sig, skulle lågdosbehandling med antibiotika också kunna göra en vaccination verkningslös, eftersom vaccinet innehåller en levande bakteriestam (om den är känslig för aktuellt preparat fungerar inte vaccinet).

Vaccination i endemiska områden är alltså av flera skäl att föredra framför profylaxbehandling med antibiotika. Sådan antibiotikaanvändning är emellertid förbjuden i Sverige sedan länge. ■

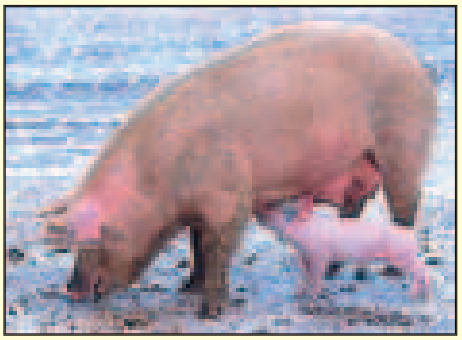

Prisvärt vaccin från 14:50/dos exkl.moms!

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain.

MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

NORDVACC

Vilken är din diagnos? – Patologi

Patologisk-anatomisk undersökning genomfördes på en biopsi från en tumör lokaliserad till låret hos en sexårig schäferhund. Fallet är sammanställt och tolkat av Erika Karlstam, Avdelning för patologi, SVA.

Hund, schäfer, tik, sex år

ANAMNES: Hunden inkom på grund av en tumör lokaliserad till låret på vänster bakben. Tumören hade enligt djurägaren uppkommit snabbt och föreföll vid klinisk undersökning vara intramuskulärt belägen och dåligt avgränsad. Vid biopsitagning från området konstaterades att lårmuskulaturen var sönderfallande och blodig. Biopsin fixerades i tioprocentig formalinlösning och sändes till patologen, SVA för histologisk undersökning.

PATOLOGISKA FÖRÄNDRINGAR I UNDERSÖKT BIOPSIMATERIAL: Se Figur 1 och 2 (mikrobilder). Beskriv tumörvävnadens utseende och föreslå patologisk-anatomisk diagnos.

SVAR SE SIDAN 54

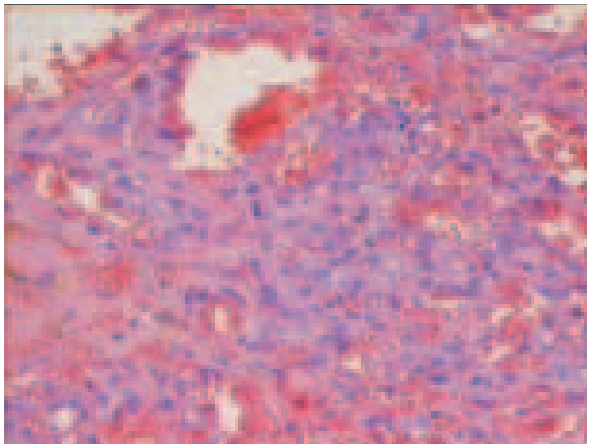

FIGUR 1. *Nybildning, subkutis-skelettmuskulatur, hund. Histologisk bild. HE-färgning, cirka 100 gångers förstoring.*

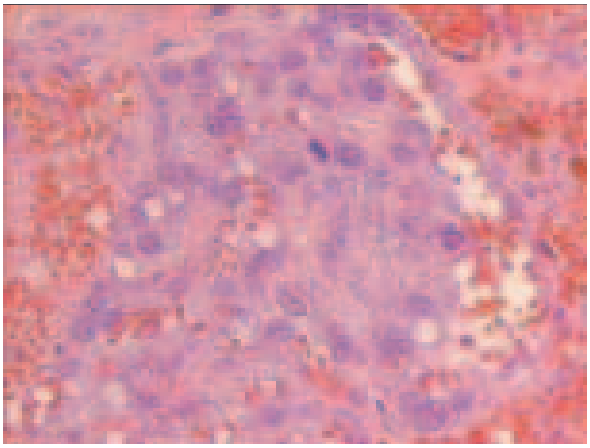

FIGUR 2. *Nybildning, subkutis-skelettmuskulatur, hund. Histologisk bild. HE-färgning, cirka 160 gångers förstoring.*

noterat

Pionjär inom artificiell insemination död

Christopher Polge, brittisk biolog och internationellt erkänd för sin forskning inom artificiell insemination och embryoöverföring, avled den 17 augusti vid 80 års ålder. Polge blev mest känd för att han lyckades djupfrysa sperma med bibehållen befruktningsförmåga. 1973 blev hans forskarlag också först att få ett nedfruset nötembryo att utvecklas till en fullgången kalv. Christopher Polge blev den internationellt sett mest tongivande experten på artificiell insemination, kontroll av reproduktionscykeln, embryotransplantation och in vitro-fertilisering av grisar. Bland hans medarbetare fanns Ian Wilmut, senare skapare av det klonade fåret "Dolly".

Polge hade kontakter även i Sverige, och blev 1997 den förste mottagaren av Bertebopriset vid Kungl Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA). I en intervju i Svensk Veterinärtidning nr 3/97 framförde han sin glädje över priset (som var en av

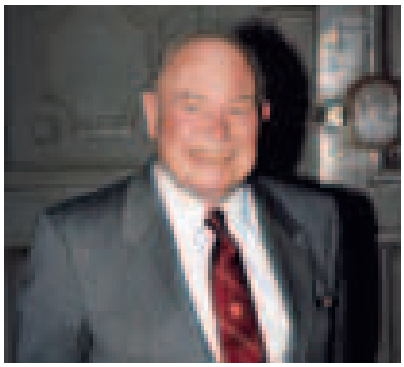

många utmärkelser för Polge) och hoppades att hans forskning kunde hjälpa djuren till ett friskare liv. ■

KSLA-konferens om fågelinfluensan

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Vi kommer säkert att få se mer av fågelinfluensan, men risken att den börjar smitta mellan människor verkar allt mindre. Det var två viktiga slutsatser från Kungl Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLAs) internationella konferens om nuläget kring fågelinfluensan, som hölls den 7 september 2006.

Fågelinfluensan i den aggressiva formen H5N1 har cirkulerat mellan tama och vilda fåglar i Asien under närmare tio år. Under de senaste åren har smittan börjat sprida sig västerut, och bland annat Sverige drabbades som bekant i våras. Hur går spridningen till, vilken interaktion sker mellan vilda och tama fåglar, hur förflyttar sig sjukdomen till däggdjur inklusive människan? Detta var några av de frågor som belystes under Kungl Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLAs) konferens den 7 september i Stockholm.

Den italienska fågelinfluensaexperten Ilaria Capua konstaterade inledningsvis att fågelinfluensan i första hand är ett veterinärmedicinskt problem, vilket ibland glöms bort av myndigheter och media. Av 241 konfirmerade fall (varav 141 dödsfall) hos människa i Sydostasien sedan 1997 har inget fall med säkerhet visats smitta från person till person. Däremot har miljontals tamfåglar dött eller avlivats på grund av fågelinfluensan, vilket i vissa u-länder hotat proteinförsörjningen för stora delar av befolkningen.

Den nu aktuella typen av fågelinfluensa, H5, har vidare i ett historiskt perspektiv aldrig muterat så att den blivit smittsam för människa. Det är typerna H1, H2 och H3 som i återkommande cykler legat bakom de större influensa-

Den italienska fågelinfluensaexperten Ilaria Capua konstaterade att fågelinfluensan i första hand är ett veterinärmedicinskt problem.

epidemier som drabbat världen under de senaste 100 åren. Ilaria Capua ansåg därför att de kraftfullaste insatserna måste göras på djursidan, genom att övervaka och kontrollera möjliga djurreservoarer för viruset. Hon såg det också som mycket viktigt att forskare världen över delar med sig av sina resultat, för att alla ska kunna bekämpa smittan så effektivt som möjligt.

HUMAN- OCH VETERINÄRMEDICINSKA PERSPEKTIV

Statsepidemiolog Annika Linde från Smittskyddsinstitutet (SMI) och laboratator Bernt Klingeborn från Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) belyste den svenska influensasituationen utifrån ett humanmedicinskt och ett veterinärmedicinskt perspektiv. Annika Linde sammanfattade bland annat erfarenheter från spanska sjukan 1918–1920, som är den värsta influensaepidemi som drabbat Sverige och världen. Många människor dog, men nästan alla dödsfall inträffade hos personer under 40 års ålder. Idag har medicinen nya hjälpmedel som inte fanns 1918, och som kommer att minska dödligheten betydligt om en liknande smitta dyker upp, sade hon. Bernt Klingeborn redogjorde för tidigare svenska influensautbrott hos andra djurslag än fågel, t ex häst, svin och mink. Han varnade för att även hund kan drabbas, enligt aktuella rapporter från utbrott i USA.

Torsten Mörner, SVA, frågade sig retoriskt om fågelinfluensan kommer tillbaka till Sverige i höst, men svarade själv att den redan finns här.

Torsten Mörner, SVA, frågade sig retoriskt om fågelinfluensan kommer tillbaka till Sverige i höst, men svarade snabbt att den redan finns här. Vilda fåglar kan bära både den lågpatogena och den högpatogena varianten av fågelinfluensan. Vissa smittade fåglar blir inte sjuka, men kan sprida smittan till andra. Flyttfåglarna tillför dessutom virus från andra länder och deras rörel- ➤

ser är mycket varierande, varför risken är stor att smittan har etablerat sig i den vilda fågelpopulationen.

Helena Eriksson, också SVA, gav handfasta råd om hur ägare till tamfågelbesättningar ska skydda sina djur mot smitta. Håll fåglarna inomhus, se till att foder och vatten inte kan nås av vilda fåglar och byt skodon vid ingången till stallet, var några av hennes anvisningar.

Maria Bytting, docent vid SMI, redogjorde för influensavirusets smittomekanism och för den kunskap man idag har om riskerna att den aktuella fågelinfluensan H5N1 ska mutera så den blir smittsam för människa. Hon höll med Ilaria Capua om att dessa risker verkar små idag. Försök att laboratoriemässigt kombinera fågelviruset med influensavirus från vessla resulterade i ett virus som visserligen smittade vesslor, men som inte kunde sprida sig mellan vesslor. Maria Bytting framhöll dock att inget är helt säkert, naturen kan vara oförutsägbar.

RISKHANTERING

Från Jordbruksverket redogjorde Lena Björnerot för EUs och Sveriges strategi vid bekämpning av smittan. Arbetet syftar till att förebygga all infektion av tamfågel, att upptäcka eventuella fall tidigt och att sedan sätta in effektiva kontroll- och bekämpningsåtgärder, sade hon. Myndigheterna måste därför i förväg utarbeta beredskapsplaner och upprätta övervakningssystem som tidigt kan upptäcka en smitta. Ett stort nätverk där alla inblandade aktörer ingår måste skapas, då samarbete mellan myndigheter och organisationer är nödvändigt. Även internationellt samarbete är viktigt eftersom vårens erfarenheter från Europa visade att fågelinfluensan kan sprida sig snabbt från land till land.

Sverige har också ändrat sin bekämpningsstrategi något efter årets ansamling av fall, sade Lena Björnerot. Istället för att t ex strikt utfärda kontroll- och övervakningszoner baserade på avstånden från det konstaterade fyndet, tänker man nu införa mer riskbaserade begränsningszoner och andra bekämpningsåtgärder. Det viktiga är att minimera reella risker, inte att spärra områden

Sverige har ändrat sin bekämpningsstrategi något efter årets ansamling av fall, sade Lena Björnerot. Man kommer nu att koncentrera sig på riskbaserade åtgärder vid fynd av fågelinfluensa.

utifrån en teoretisk cirkel på kartan. Detta stämmer väl överens med EUs reviderade bekämpningsregler och det underlättar för den kommersiella fjäderfäproduktionen, påpekade Björnerot.

RISKKOMMUNIKATION

Från den veterinärmedicinska fakulteten vid Madrids universitet kom professor José Manuel Sánchez-Vizcaíno för att delge sina erfarenheter av riskvärdering och riskkommunikation. I Spanien visade en undersökning att allmänheten hade lägst förtroende av alla EU-länder för sina politiker, när det gällde information om fågelinfluensan. José Manuel Sánchez-Vizcaíno konstaterade att politikerna gjort flera misstag som resulterat i denna misstro. Myndigheterna hade ingen koordination, budskapen till media blev motsägelsefulla. Det saknades en kommunikationsstruktur och fakta presenterades utan någon tolkning. Media å sin sida hade få journalister som var kunniga i ämnet varför rapporteringen ofta styrdes av opportunism och sensationalism, vilket förvärrade situationen.

Anders Tegnell från Socialstyrelsen var däremot nöjd med den svenska riskkommunikationen under våren 2006. Enligt en färsk studie uppfattade 79 procent av svenskarna medias information om fågelinfluensan som tydlig och klar, vilket var en av de högsta siffrorna i Europa. Detta återspeglades också i att bara sju procent av svenskarna minskade sin konsumtion av kyckling under våren, den absolut lägsta andelen i Europa. En stor del av framgången trodde han berodde på snabbt uppdaterade och innehållsrika hemsidor hos myndigheterna, där alla oroliga utan dröjsmål kunde hitta information.

Annika Linde ansåg det vara viktigt

Manuel Sánchez-Vizcaíno konstaterade att politikerna i Spanien gjort flera misstag som resulterat i allmänhetens misstro mot deras uppgifter.

Dagens avslutande diskussion kom mycket att handla om medias rapportering av smittosituationer. Karin Bojs svarade Marianne Elvander att media har andra intressen än forskare och myndigheter i frågan.

att all information till media ges av myndigheternas medietränade experter, så att budskapen inte blir förvirrande. Karin Bojs, vetenskapsjournalist vid Dagens Nyheter, hade dock en annan syn på saken. En seriös tidning har två huvudmålsättningar: att återge korrekta fakta och att kritiskt granska myndigheternas arbete. I Sverige är pressen inte myndigheternas megafon. Att bara söka information hos myndighetsexperter vore därmed fel för den fria pressen, underströk hon.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Dagens avslutande diskussion kom också mycket att handla om medias rapportering av smittosituationer. Marianne Elvander, SVA, kände frustration över att forskarens budskap ofta tas ur sitt sammanhang och blir annorlunda än forskaren tänkt sig när det återges i media. Karin Bojs svarade att media har andra intressen än forskare och myndigheter. T ex ansåg hon att ett av de misstag svenska myndigheter gjort var att i alla lägen lugna allmänheten. Det är inte myndigheternas sak att rädda den svenska fjäderfänäringen, utan att tala sanning och ge relevanta fakta, menade hon.

I diskussionen togs även smittrisken för katter upp, något som inte avhandlats i de föregående föredragen. Karin Bojs var besviken på att svenska myndigheter så lättvindigt hade avfärdat allmänhetens oro för smitta till katt, och att det istället hade varit DN som tvingats kontakta utländska experter för att få svar på frågorna. Bernt Klingeborn svarade att man idag vet att katter kan smittas av fågelinfluensa, men man vet inte om de kan sprida smittan vidare. Karin Bojs gav då en snabb replik att detta inte var vad media ville veta. Det intressanta, som tidningarna själva tvingats söka svar på, var varför EU och svenska myndigheter hade olika rekommendationer kring smittrisker från katt, ansåg hon.

José Manuel Sánchez-Vizcaíno påpekade avslutningsvis att myndigheterna måste utarbeta en klar kommunikationsstrategi innan ett smittoutbrott, och att den måste bygga på skriftlig information via Internet. Journalister vill ha svar direkt när något händer och tar inget ansvar för konsekvenserna av vad de skriver, menade han. Muntlig information kan lätt missförstås, därför måste det finnas en skriven text som alla kan hänvisas till. Kommunikationscentralen är lika viktig som bekämpningscentralen när smittan kommer, konstaterade han. ■

Marbocyl® vet.
(Marbofloxacin)

Exklusiv veterinärmedicin

Dermatitis

Cystitis

Prostatitis

Tilltalande pris

Marbocyl vet. tabletter:

5 mg med brytskåra 10 st.
20 mg med brytskåra 10 st.
80 mg med brytskåra 12 st.

Vid förskrivning, se FASS vet.

Vétoquinol

ScanimalHealth

Box 9 • 265 21 Åstorp • Tel. 042-676 03 • Fax 042-676 04
E-post: scanimal@telia.com

SLUSS-ordförande, drömjobb för en nyexaminerad veterinär?

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Marlene Areskog avslutade sin veterinärutbildning i januari 2006, men till skillnad från de flesta av sina kurskamrater valde hon inte den kliniska banan direkt. Istället valdes hon själv till heltidsanställd ordförande i SLUSS, SLUs samlade studentkårer, under ett år.

– Att bli SLUSS-ordförande var en chans som bara kommer en gång, veterinär kommer jag ju att vara resten av livet, inleder Marlene Areskog sin pratstund med SVT.

SLUSS, SLUs samlade studentkårer, är en paraplyorganisation som ska ”tillvarata de studerandes gemensamma angelägenheter och företräda dem såvitt avser utbildningsfrågor, studiesociala förhållanden, internationella frågor och arbetsmarknadsfrågor”. Som ordförande för SLUSS ska man företräda alla de åtta studentkårerna som finns inom SLU, inte bara den kår ordföranden själv kommer ifrån. Dessutom ska man i övergripande frågor vara talesman för universitetets alla doktorander.

När Marlene lämnade veterinärutbildningen i januari 2006 visste hon ganska väl vilken roll och vilka arbetsuppgifter SLUSS-ordföranden har. Hon var nämligen själv ordförande för VMF under sin sista årskurs, och samverkade en del med den tidigare SLUSS-ordföranden. Vad hon inte greppat var hur mycket jobb och tid som uppdraget tar i anspråk.

– Men det blir vad man gör det till, och jag skulle aldrig nöja mig med att göra mindre än mesta möjliga av jobbet, säger Marlene.

Som ordförande för SLUSS ska Marlene Areskog företräda alla de åtta studentkårerna som finns inom SLU, och dessutom vara talesman för universitetets doktorander.

VILLE ANTA UTMANINGEN

– Jag tvekade lite när jag blev erbjuden posten som SLUSS-ordförande, men bestämde mig sedan för att jag ville ta utmaningen, fortsätter hon. Bara en av de tidigare ordförandena har varit veterinär.

Efterhand upptäckte Marlene att hon tycker det är roligt att arbeta administrativt. – Jag är förvånad över hur bra jag trivs med jobbet, konstaterar hon.

Att vara SLUSS-ordförande är både ett förtroendeuppdrag och en heltidstjänst, som i praktiken bara varar ett år. Även om det i stadgarna inte står någon tidsbegränsning för uppdraget, bör man vara inskriven som student för att bli vald. Val till posten sker varje år och den som tar jobbet brukar, till skillnad från Marlene Areskog, återgå till sina studier efteråt. Hon är dessutom inte säker på att det skulle vara nyttigt längre än ett år, då arbetsuppgifterna är både intensiva och mycket tidskrävande. Man sitter också kvar som kontinuitetsperson efterföljande år både i SLUs och SLUSS styrelse.

VARIERANDE ARBETSVECKA

Vilka är då ordförandens sysslor? – Det varierar mycket från vecka till vecka, berättar Marlene. Med basen i ett rymligt tjänsterum i ”Birgittatorpet”, just bakom Ultuna studentkårs kårhus på ➤

Marlenes tjänsterum i Birgittatorpet är både rymligt och charmigt. Att man dessutom får ha hund på rummet gör inte saken sämre.

centrala Ultuna, får SLUSS-ordföranden rycka ut både för planerade och akuta uppdrag.

Marlene exemplifierar med vad hon gjort under den gångna veckan. På måndagen deltog hon i möte med SLUs ledningsgrupp på forskningsrådet Formas, där universitetet förde strategidiskussioner för framtiden. Kvällar och ibland nätter går åt till att sköta e-postkontakter, att läsa möteshandlingar och att ha kommunikation med studentkårerna.

På tisdagen var det ett nytt möte, denna gång med SLUs grundutbildningsråd, och onsdagen ägnades åt en workshop på fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap. Under eftermiddagen höll Marlene ett föredrag om studentinflytande för alla SLUs nyantagna studenter, och sedan fick hon dra sig tillbaka till Birgittatorpet för att uppdatera SLUSS hemsida.

Torsdagen hade hon tänkt ägna åt administrativt arbete, men redan klockan sju på morgonen väcktes hon av en veterinärstudent som berättade att en kurskamrat just hade avlidit i en tragisk motorcykelolycka. Marlene fick då sammankalla SLUs krisgrupp, och se till att både studenter och lärare snabbt gavs korrekt information om vad som hänt. Tillsammans med dekanus och studierektorn för veterinärprogrammet deltog hon i informationsträffar för berörda grupper under dagen. Fredag förmiddag ägnades åt att organisera en minnesstund för den avlidne studenten kommande måndag, och sedan var det dags att förbereda sig för installationen av SLUs nya rektor under eftermiddagen. SLUSS-ordföranden förväntades hålla studenternas välkomsttal till rektorn, vilket hon snabbt fick skriva ihop mellan intervjun med SVT och omklädning till galaklänning.

"BLAND DET BÄSTA JAG GJORT"

Tiden som SLUSS-ordförande är dock begränsad, och Marlene måste börja fundera på vad hon ska göra efteråt redan nu.

– Det här året har stimulerat mig till att pröva på forskning, vilket var något jag egentligen var intresserad av från början när jag startade veterinärutbildningen, säger hon. Drömmen är att

STOCKHOLMS STAD
MILJÖFÖRVALTNINGEN

Skadade fåglar och vilt eller övergivna husdjur?

Ni kan söka bidrag hos Miljöförvaltningen i Stockholm för vård av skadade fåglar och vilt eller för omhändertagande av övergivna husdjur i Stockholm.

För mer information se www.miljo.stockholm.se

forska inom något kliniskt ämnesområde, eftersom de kliniska frågeställningarna ligger henne varmt om hjärtat. Vid sidan om SLUSS-jobbet har Marlene vikarierat som distriktsveterinär i Vännäs, för att upprätthålla sina kliniska kunskaper. Det är jul- och sommarsemestrar som hon ägnat åt ”kvacken”, men dessa arbetspass har varit mycket roliga och lärorika, tycker Marlene. Där har hon fått chansen att utföra en hel del akutsjukvård och kirurgi, vilket är det hon tycker är mest intressant i den kliniska verksamheten. Och sedan är ju veterinärstationen i Vännäs en så bra arbetsplats med trevliga kolleger.

Marlene Areskog rekommenderar varmt andra nyexaminerade veterinärer att pröva på ett år med SLUSS, om tillfälle ges. Hon tycker själv att tiden som SLUSS-ordförande är bland det bästa hon har gjort, och att den lärt henne mycket nytt som hon kommer att ha nytta av i framtiden. Förmodligen är det en fullständigt korrekt diagnos. ■

SLUSS-ordföranden måste klara att ha många bollar i luften. Här provar Marlene den nytillverkande ordförandekedjan, samtidigt som hon svarar på frågor från SVT och tänker ut det tal hon ska hålla för SLU:s nya rektor om två timmar.

Noromectin

Effektiva och säkra avmaskningsmedel innehållande ivermectin till låga priser!

Priser och förpackningar:
Apotekets prislista september 2006 (kr).

Pasta oral,
18,7 mg/g till häst

Förpackning	Pris
1 x 6,42 Receptfri	98,50
2 x 6,42 Receptfri	168,50 (84,25/st)
10 x	622 (62,20/st)
5 x 10 x	2727,50 (54,55/st)

Injektionslösning,
10 mg/ml till nöt, svin och ren

Förpackning	Pris
50 ml	201 (4,01/ml)
250 ml	450,50 (1,80/ml)
500 ml	813 (1,62/ml)
6 x 250 ml	2263 (1,50/ml)

Pour-On lösning,
5 mg/ml till nötkreatur

Förpackning	Pris
250 ml	195,50
1L	596,50
2,5L	1210,50

Jämför gärna priset innan Du skriver ut avmaskningsmedel. Det lönar sig!
Apoteket har alltid aktuella priser.

N-vet
LÄKEMEDEL
Telefon: 018 - 57 24 30 / 31, Fax: 018 - 57 24 32
E-post: info@n-vet.se, Hemsida: www.n-vet.se

Oktober 2006

SLUs nya rektor installerad

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Den 8 september hölls den första rektorsinstallationen i SLUs snart 30-åriga historia. Lisa Sennerby Forsse fick under högtiden i aulan på Ultuna ta emot rektorskedjan och en nyanskaffad rektorskåpa från sin företrädare Ann-Christin Bylund.

En rektor måste tänka strategiskt och långsiktigt och våga ta beslut som är impopulära på kort sikt, påpekade Ann-Christine Bylund i sitt anförande.

För första gången i universitetets historia anordnade SLU den 8 september en formell installation av sin nya rektor. Genom att ordna en särskild ceremoni för rektorsskiftet vill SLU understryka kontinuiteten i rektorsämbetet på ett tydligare sätt, och även skapa en tradition som kan föras vidare.

Lisa Sennerby Forsse är SLUs femte rektor och den andra kvinnan i rad på posten. Innan själva installationsceremonin höll dock den avgående rektorn Ann-Christin Bylund en sammanfattande betraktelse över sina år på rektorsposten. Hon förklarade vilka egenskaper hon såg ligga i ledarrollen och rektorsrollen:

– Att sätta sitt eget personliga öde i andra hand och göra det som behövs för hela organisationens bästa. Inte väja undan för svåra och obekväma beslut. Inte frestas att vinna popularitet genom kortsiktiga segrar. Att tänka strategiskt och långsiktigt och våga ta beslut som är impopulära på kort sikt därför att de är nödvändiga för en gynnsam utveckling på längre sikt, var Bylunds rekommendationer.

Som sig bör hade hon också några goda råd till sin efterträdare.

Du måste hålla isär det som hör till rektorsrollen och det som tillhör dig som person. Om man inte ser upp och värnar sin integritet kan det lätt bli så att man själv börjar blanda ihop bilderna, varnade den förra rektorn.

INSTALLATIONSAKTEN

Under installationsakten överlämnade Ann-Christin Bylund den traditionella rektorskedjan till Lisa Sennerby Forsse, som en symbolisk överföring av makten. Sennerby Forsse fick också ta emot en nyanskaffad rektorskåpa i SLUs färger rött och grönt. På åskådarplats satt såväl jordbruksministern som hennes statssekreterare, ärkebiskopen, landshövdingen i Uppsala, ett antal generaldirektörer, rektorer från grannuniversitet, med flera prominenta gäster. Mer officiell än så kan en installation knappast bli, och den nya rektorn såg mycket nöjd ut i händelsernas centrum.

PROGRAMFÖRKLARING

I sin programförklaring konstaterade Lisa Sennerby Forsse att hennes företrä-

Föreningen Veterinärhistoriska Muséets Vänner avhåller

ÅRSMÖTE

Tisdagen den 14 november kl 18.00

i Veterinärhistoriska Muséets lokaler i Skara.

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar informerar Göran Elisson om arbetet med den pågående utvidgningen av museet.

Välkommen!
Styrelsen

Både den gamla och den nya rektorn såg nöjda ut när SLUs nyanskaffade rektorskåpa hängdes på Lisa Sennerby Forsses axlar.

dare varit starka pådrivare i frågor som varit särskilt angelägna under deras ämbetsperiod.

Lennart Hjelms övertygelse att allt liv hänger samman låg bakom sammanslagningen av lantbrukshögskolan, veterinärhögskolan och skogshögskolan till SLU. Mårten Carlsson gjorde stora insatser för att utveckla pedagogiken på SLU. Thomas Rosswall satte fokus på globala miljöfrågor. Ann-Christin Bylund har framför allt fokuserat på interna uppgifter, konstaterade Sennerby Forsse.

– Vi vet inte hur framtiden kommer att te sig, men SLU står i dag väl rustat för att ta sig an kommande utmaningar, menade hon. Hon nämnde särskilt tre ledord för framtidens universitet, som markeringar av hennes egna prioriteringar: kraftsamling, samverkan och internationalisering.

Behovet av *kraftsamling* för universiteten kräver en intern organisation som ger rum för både inomvetenskaplig fördjupning och ökad marknadsorientering, förklarade rektorn. En kraftsamlingsstrategi innebär också att man väljer bort, fortsatte hon. Men genom *samverkan* med andra lärosäten kan olika nischer skapas där man kommer överens om vilket som ska vara huvudsäte för vissa forskningsområden eller utbildningar, menade hon. *Internationaliseringen* slutligen är enligt Lisa Sennerby Forsse en viktig framtidsfråga för SLU.

Hon såg det som ett fortsatt förvaltande av en lång tradition att åter sätta internationaliseringen i fokus för SLUs verksamhet.

Det är våra studenter, lärare och forskare och all annan personal som är vår främsta resurs och garanti för kvalitet och konkurrenskraft, avslutade hon. Som rektor tar hon det som sin uppgift att se till att SLU är en arbetsplats med högt i tak, stimulerande och fruktbara diskussioner och inte minst med trivsamma och hälsosamma arbetslokaler.

VÄLKOMNANDE FRÅN STUDENTERNA

Installationsceremonin avslutades med ett välkomsttal från SLUs studenter, framfört att SLUSS-ordföranden Marlene Areskog.

– En rektor måste ha en känsla för hur man lyckas hantera många viljor och åsikter. Det finns en väldigt bra liknelse beträffande akademiska organisationer: ”att driva ett universitet är som att valla katter”. Du ska nu valla 7 500 kattiga studenter och anställda, konstaterade SLUSS-ordföranden. Samtidigt ville hon inte avskräcka Lisa Sennerby Forsse allt för mycket.

– Glöm inte att ha roligt under din fantastiska tid här på världens bästa lantbruksuniversitet, var Marlene Areskogs slutord till rektorn. ■

En kraftsamling innebär att man väljer bort, men genom samverkan med andra kan olika huvudsäten för forskningsområden eller utbildningar skapas, menade Sennerby Forsse.

Ingen inkomstförsäkring för Sveriges Veterinärförbund

I SVT nr 16/05 presenterades en ny inkomstförsäkring för veterinärförbundets medlemmar, som skulle börja gälla i januari 2006. Oklarheter om försäkringsvillkoren uppstod dock, varför starten senarelades. Förbundsstyrelsen har nu beslutat att helt avstå från denna försäkring.

Veterinärförbundets styrelse har tidigare informerat om att det planerade införandet av inkomstförsäkringen har skjutits upp. SVF har sedan dess väntat på svar från SalusAnsvar på vissa frågor. Då svaren sedermera inkom föranledde de SVFs styrelse att på sitt möte den 5 september besluta att *inte* teckna någon inkomstförsäkring hos SalusAnsvar. Förbundsstyrelsen vill härmed förklara beslutet.

BAKGRUND

Det finns andra förbund inom SACO som infört en inkomstförsäkring som ett stöd för sina medlemmar och SVF ville naturligtvis också ge sina medlemmar denna möjlighet. Kontakt togs med den aktuella försäkringsgivaren SalusAnsvar för en diskussion. Flera möten med representanter för försäkringsbolaget genomfördes för att klara ut försäkringens innehåll, praktiska genomförande, administrativa rutiner, premienivåer med mera. Försäkringen verkade fördelaktig och på basis av den erhållna informationen beslutade styrelsen under 2005 att införa inkomstförsäkringen från 1 januari 2006.

INGET FÖRSÄKRINGSMOMENT

SVF meddelade SalusAnsvar sitt principbeslut. Då den exakta ordalydelsen i avtalstexten förelåg framgick att det faktiskt inte fanns något traditionellt försäkringsmoment i försäkringen utan att försäkringstagaren, i det här fallet veterinärförbundet, skulle stå för hela risken! Det innebar i klartext att om utbetalningarna från försäkringen skulle visa sig överstiga premieinbetalningarna skulle försäkringstagaren hamna i *skuld* till försäkringsbolaget. Då en sådan situation uppstår i en mera vanlig försäkring är vi vana vid att försäkringsbolaget aviserar höjda premier och att man då kan ta ställning till om man vill säga upp försäkringen. Men här gällde det alltså även en redan uppkommen ”skuld”.

Hur ett eventuellt överskott skulle komma att hanteras framgick inte och vi har väntat på ett ställningstagande från försäkringsbolaget i den frågan, men det är nu klargjort. Vid ett eventuellt överskott tillfaller detta försäkringstagaren endast i form av sänkta premier. Eftersom SVF redan har fått den lägsta möjliga premien är det knappast intres-

www.friskarehast.nu

Kurs i hästutfodring för veterinärer

KURSLEDARE	Leg. Vet VMD Sara Nyman, Wallby Säteri
FÖRELÄSARE	Agr. D. Anna Jansson SLU, Uppsala Agr. Cecilia Müller, SLU, Uppsala
PLATS & TID	Wallby Säteri i Vetlanda den 30/11-1/12 2006
MÅLGRUPP	Veterinärer med hästpraktik
SYFTE	Att ge målgruppen ökad kunskap i praktisk hästutfodring baserad på aktuell forskning och svenska förhållanden.
KURSAVGIFT	5 400 kr exkl moms. I kursavgiften inkluderas kurspärm, svenska fodernormer, övernattning 30/11-1/12 samt alla måltider.
ANMÄLAN	Anmälan som är bindande skall vara Wallby Säteri tillhanda senast 27 oktober 2006. Faktura på kursavgiften skickas separat efter erhållen anmälan. Anmälningsblankett rekvireras från Wallby Säteri tel 0383-46 21 60 eller laddas ner från www.wallby.se

HÖBINGER&FRANSON 2006

FÖR MER INFO KONTAKTA SARA NYMAN:
e-mail nyman@wallby.se tel +46 (0)383 46 21 82
mob +46 (0)70 228 45 52 web www.wallby.se eller www.friskarehast.nu

petit HOTEL

wallby säteri
VETERINÄRMEDICIN I TEORI OCH PRAKTIK

Åhus Veterinärmottagning
söker smådjursveterinär,
tillsvidaretjänst, 80–100%.
Se www.ahusveterinar.se

sant. Om försäkringen skulle avslutas då det finns ett överskott, tillfaller det försäkringsbolaget. Dessa villkor, med tämligen osäkra ekonomiska konsekvenser, kunde förbundsstyrelsen inte acceptera. Eftersom den här försäkringen inte är individuell utan innefattar och finansieras av hela medlemsgruppen skulle en eventuell skuld påverka alla medlemmar ekonomiskt.

VARFÖR HAR ANDRA FÖRBUND DENNA LÖSNING?

Det finns idag åtta andra SACO-förbund som har denna inkomstförsäkring för sina medlemmar. När de införde försäkringen fanns inte det villkor som SVF vänder sig mot utan det har tillkommit senare, men gäller förstås nu för alla. Anledningen till att villkoret tillkommit är att strax efter det att ett av de större förbunden infört försäkringen rusade deras arbetslöshet i höjden. Det höll på att knäcka hela försäkringen, vilket krävde åtgärder från försäkringsbolagets sida. De införde då den villkorsskrivning som beskrivits. De förbunden sitter nu i just den ekonomiska låsning som SVF inte vill riskera att hamna i. När SVF förhandlade om inkomstförsäkringen erbjöds vi samma villkor som de andra förbunden.

FINNS DET NÅGRA ALTERNATIV?

Det finns idag inga andra alternativ till grupplösningar på marknaden. Det finns möjlighet att teckna inkomstförsäkring som individuell försäkring via SACO. Gå in på www.inkomstforsakring.com och läs mer. Det finns även andra aktörer på marknaden som tecknar denna typ av försäkring på individuell basis. Nackdelen är att premierna är mycket höga när det är individuella försäkringar.

ÄR FRÅGAN HELT UTAGERAD I OCH MED DETTA?

SVF följer utvecklingen på marknaden då vi tycker att det är en viktig tjänst för många medlemmar, men det finns i dag inga konkreta alternativ.

För Förbundsstyrelsen
KARIN ÖSTENSSON
förbundsordförande

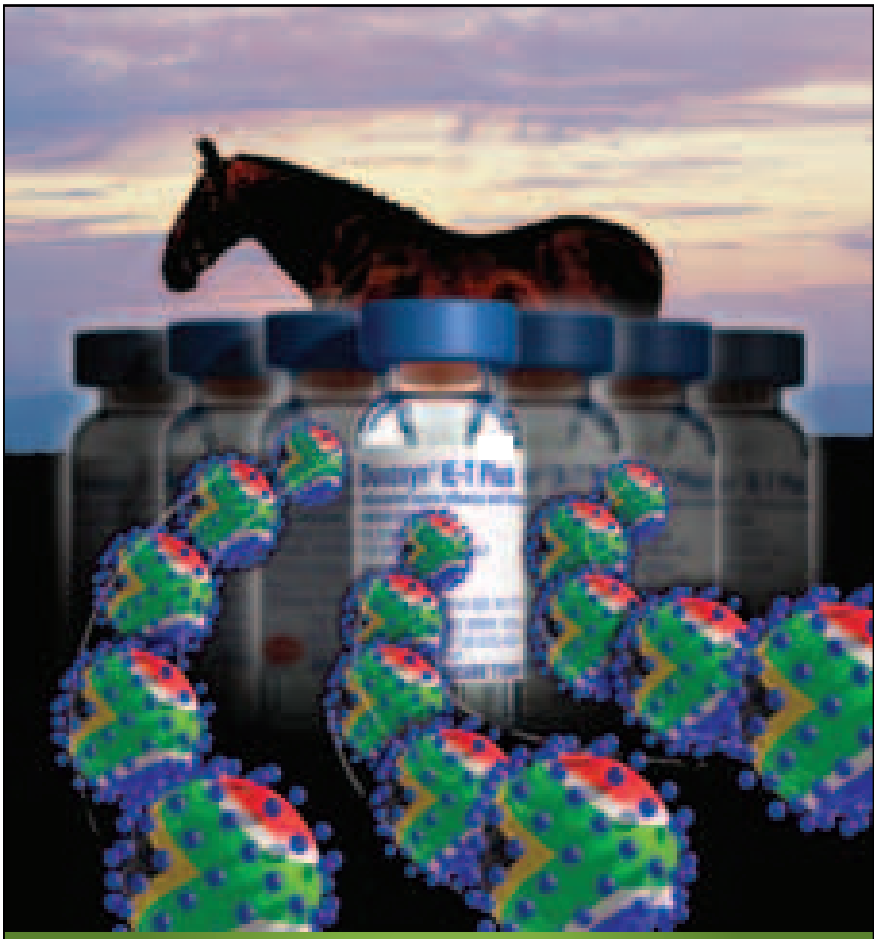

DUVAXYN

REDO ATT TA SIG AN SYDAFRIKA!

En challengestudie vid AHT Newmarket[1], visar att Duvaxyn häst-influensavacciner följer WHO/OIE´s rekommendationer från 2005 att även ge skydd mot A/equi-2/South-Africa/4/2003.[2]

1. Animal Health Trust Trial 2005, B671 – 05 – 003.P.
2. OIE Bullentin, Issue 1, 2005.

Duvaxyn® IE & IE-T vet innehåller:
A/Equi 1 Prag 56, A/Equi 2 Newmarket 1/93 amerikansk typ
A/Equi 2 Suffolk 89 europeisk typ

CEVA SANTE ANIMALE

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

För info kontakta CEVA eller besök www.fass.se

53-orna tvagade Wennerholm

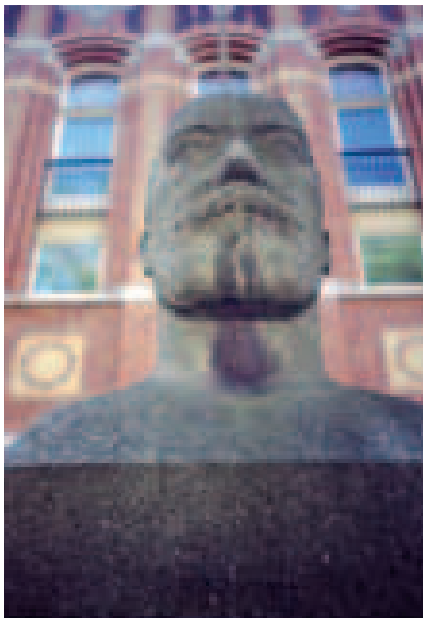

När årskursen samlades kring Wennerholms staty upptäcktes att den vördade gamle mannen var i starkt behov av tvagning, bland annat på grund av en "snusrand" i ansiktet.

Kungl Veterinärhögskolans studenter från 1953 samlades i somras för en årskursträff, som inleddes på gamla Stutis i Stockholm. Kursdeltagarna gjorde då en kulturhistorisk insats genom att rengöra John Wennerholms staty utanför den tidigare huvudbyggnaden.

Vi som påbörjade veterinärstudierna år 1953 inledde vår senaste årskursträff med en rundvandring på gamla Stutis i Stockholm, innan vi fortsatte till Åbo för stora festligheter och kulturella begivenheter tillsammans med våra finska kurskamrater.

Stutis var ett kärt återseende och vi kunde med glädje konstatera att den nuvarande ägaren, Akademiska Hus, på ett pietetsfullt sätt inte bara hade bevarat utan också fräschat upp de gamla fina byggnaderna. Dock upptäckte vi, när vi samlades kring Wennerholms staty, att den vördade gamle mannen var i starkt behov av tvagning. Sockeln hade mörknat av smuts och gubben själv hade både snusrand och skorv på huvudet. Vi beslöt att göra något åt saken, skaffade fram en rotborste och lyckades med torrborstning ta bort det mesta av smutsen och skorvangreppen. Snusranden visade sig vara mer svårbehandlad och krävde dessutom såpa och vatten. Wennerholm såg nöjd ut efteråt!

11/15-delar av de svenska deltagarna vid mötesplatsen, rustade till tänderna för rengöring.

NY PRESENTATIONSSKYLT

I början av året befanns att den presentationsskylt som satt på statyn var trasig och nästan helt oläslig. På initiativ av Ingegerd Forsell och Veterinärhistoriska museet utformades en ny text som nu fanns på plats. Texten har följande lydelse:

Professor John Wennerholm 1858–1931. Rektor för Veterinärinstitutet, sedermera Kungl. Veterinärhögskolan, 1902–1925. Tog initiativ till och genomdrev att byggnaderna vid Kräftriket uppfördes för svensk veterinärutbildning och forskning. De invigdes 1912 av Konung Gustaf V. Läroanstalten hade tidigare sina lokaler vid nuvarande Karlavägen och flyttades i mitten av 1970-talet till Uppsala.

Gåva av Sveriges veterinärkår.

Konstnär: Ragnar Nystedt

För 53-orna
BO PEHRSON

Betala medlemsavgiften till SVF via autogiro

Blanketten Autogiroanmälan fylls i. Den finns på vår hemsida www.svf.se, under BLANKETTER och Rörande SVF. Du kan också kontakta kansliet, så sänder vi blanketten till dig. När vi fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen att dras från ditt konto varje månad.

Nominerade till fullmäktige

34 personer kandiderar till 15 ordinarie platser och sex suppleanter.

Veterinärtidningen skickade ut en förfrågan till samtliga nominerade, där var och en har fått fylla i sina personuppgifter, meriter och dylikt. Någon fullständigt heltäckande uppräkning av uppdrag och tjänster är det alltså inte, men svaren kan ge en vink om spridningen geografiskt och arbetsmässigt.

Namn: Stefan Alenius
Bor: Uppsala
Födelseår: 1950
Veterinärexamen: 1975
Nuvarande sysselsättning/anställd: Professor i idisslarmedicin.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär vikariat, besiktningsveterinär, doktorand SLU/SVA, laboratorieveterinär vid Astra, adjunkt SLU och statsveterinär vid SVA.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Styrelseledamot i FVVI och i SVS Husdjurssektionen.

Namn: Minna Anliot
Bor: Hedemora
Födelseår: 1956
Veterinärexamen: 1981
Nuvarande sysselsättning/anställd: Lantbrukare, driver stuteri sedan 1999 och har privat praktik på häst samt är seminveterinär med egen seminstation sedan 2004.
Tidigare veterinär sysselsättning: Sommarjobb 1979–81 som besiktningsassistent i Kristianstad och tf klinikveterinär vid Kirurgen, smådjur, SLU. Vikariat som distriktsveterinär 1982–83, smådjursklinik 1984–88, grundare av och klinikveterinär vid Falu Djursjukhus 1988–91, redaktör på SLU Info 1992–95. Privat praktik på häst 1995–99.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Styrelseledamot i PVF och fullmäktigeledamot på 1980-talet. Deltog i organisationsutredningen på 1990-talet.

Namn: Lars Audell
Bor: Upplands Väsby, Stockholm
Födelseår: 1944
Veterinärexamen: 1971
Nuvarande sysselsättning/anställd: Banveterinär Djurskyddsmyndigheten, röntgenkonsult.
Tidigare veterinär sysselsättning: Lärare vid KVH/SLU, distriktsveterinär, exportkontrollveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Ledamot i SVFs och PVFs styrelser, ordförande i banveterinärkommittén.

Namn: Johan Beck-Friis
Bor: Uppsala
Födelseår: 1959
Veterinärexamen: 1986
Nuvarande sysselsättning/anställd: Informationschef vid Sveriges Veterinärförbund, chefredaktör för Svensk Veterinärtidning.
Tidigare veterinär sysselsättning: Klinikveterinär smådjur 1986–1988, laboratorieveterinär vid SVA 1987–1990, fortbildningsledare vid SLU 1999–2000.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Vice ordförande i SYVF 1987–1989, ordförande i SVFs djurskyddskommitté 2001–.

Namn: Lena Bjurström
Bor: Lidingö, Stockholm
Födelseår: 1954
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Veterinär på Agria djurförsäkring samt smådjurspraktik på Lidingö.
Tidigare veterinär sysselsättning: Vikariat på distrikt 1 år, Veterinärhögskolan – Inst för kirurgi och medicin, doktorand vid Inst för klinisk mikrobiologi 1986–1992, Nyköpings smådjursklinik till 1993.

Namn: Sven Björck
Bor: Uppsala
Födelseår: 1957
Veterinärexamen: 1982
Nuvarande sysselsättning/anställd: Ej fast anställd för närvarande, arbetsmiljöarbete.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distrikt, slakteri, djurhälsovård, djursjukhus, specialist hund & katt, norsk veterinärlegitimation.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Styrelseledamot i SYVF.

Namn: Per Bransell
Bor: Falun
Födelseår: 1975
Veterinärexamen: 1999
Nuvarande sysselsättning/anställd: Klinikveterinär vid Falu Djursjukhus.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär 1 år i Hedemora.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Kassör i SYVF 2002–2006.

Namn: Christine Börjesson
Bor: Hovmantorp, Kronoberg
Födelseår: 1957
Veterinärexamen: 1989
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär i Alvesta, Kronobergs län sedan 2003.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinärvikarie i Kronobergs län 1989–1994, djurhälsoveterinär vid Blekinge Kronobergs Husdjurstjänst 1994–2003.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Vice sekreterare i DVF sedan 2005.

Namn: Robert Cikota
Bor: Göteborg
Födelseår: 1968
Veterinärexamen: 1996
Nuvarande sysselsättning/anställd: Klinikveterinär, Blå Stjärnans Djursjukhus.

Namn: Björn Dahlén
Bor: Klavreström, Kronoberg
Födelseår: 1956
Veterinärexamen: 1986
Nuvarande sysselsättning/anställd: Länsveterinär i Kronobergs län.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär, besiktningsveterinär, seminveterinär, privatpraktiserande på lantbruksdjur, veterinärinspektör vid Jordbruksverket.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Har varit ordförande och sekreterare i VIAT. ➤

➤ **Namn:** Bo Eberhardson
Bor: Kalix, Norrbotten
Födelseår: 1948
Veterinärexamen: 1975
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär, Jordbruksverket.
Tidigare veterinär sysselsättning: Länsveterinär 1994–1995.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Ledamot i förbundsstyrelsen 2003–2006.

Namn: Anna Einarsson
Bor: Göteborg
Födelseår: 1962
Veterinärexamen: 1987
Nuvarande sysselsättning/anställd: Privatpraktiserande vid Sannegårdens Djurklinik i Göteborg.
Tidigare veterinär sysselsättning: Vid Blå Stjärnans Djursjukhus i Göteborg.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Har varit ledamot i SVS kollegium, ordförande i SVS Smådjurssektion, ledamot i ESK-Hund och katt. Är nu ordförande i ESK-Hund och katt samt ledamot i den permanenta referensgruppen för vaccinfrågor.

Namn: Helena Ekman
Bor: Jönköping
Födelseår: 1977
Veterinärexamen: 2003
Nuvarande sysselsättning/anställd: Klinikveterinär vid Djursjukhuset i Jönköping.
Tidigare veterinär sysselsättning: Kortare vikariat vid Regiondjursjukhuset Bagarmossen samt på distrikt i Östergötland.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Deltog i senaste fullmäktigmötet.

Namn: Catarina Eliasson
Bor: Borås
Födelseår: 1966
Veterinärexamen: 1993
Nuvarande sysselsättning/anställd: Vid Djursjukhuset i Jönköping och privatpraktiserande.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär och besiktningsveterinär m m.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Tidigare styrelseledamot i SYVF och med i AVFs valberedning. Sedan 2006 med i AVFs styrelse.

Namn: Leif Hokfors
Bor: Örebro
Födelseår: 1959
Veterinärexamen: 1985
Nuvarande sysselsättning/anställd: Driver Hund- och Kattkliniken Bista AB i Örebro.
Tidigare veterinär sysselsättning: Vik distriktsveterinär under kortare tid, klinikveterinär vid Örebro läns djursjukhus under 8 år.
Förtroendeuppdrag inom SVF: I SVS ESK-Hund och katt 7–8 år.

Namn: Susanna Hultberg
Bor: Munkedal, Västra Götaland
Födelseår: 1965
Veterinärexamen: 1989
Nuvarande sysselsättning/anställd: Egen företagare, driver en smådjursklinik i Munkedal sedan 1990.
Tidigare veterinär sysselsättning: Tf veterinär på Örebro djursjukhus 1988–89, smådjursveterinär på Uddevalla Smådjursklinik 1990–1993.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Sekreterare i PVF, arbetat i arbetsgruppen för bildandet av FVF.

Namn: Jonas Johansson Wensman
Bor: Uppsala
Födelseår: 1976
Veterinärexamen: 2004
Nuvarande sysselsättning/anställd: Doktorand vid SLU.
Tidigare veterinär sysselsättning: Vikarierande klinikveterinär (smådjursklinik), tf djurhälsoveterinär och officiell veterinär vid Smittskyddsenheten under Salmonellautbrottet 2003.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Adjungerad styrelseledamot i SYVF 2004, fullmäktigeledamot 2004, styrelseledamot i SYVF 2005.

Namn: Ingemar Jämte
Bor: Vännäs, Västerbotten
Födelseår: 1951
Veterinärexamen: 1976
Nuvarande sysselsättning/anställd: Privatpraktik stordjur: Veterinär Jämtes musik och praktik – underhåller folk och fä.
Tidigare veterinär sysselsättning: Kansliveterinär och redaktör SVT 1977–1984, generalsekreterare i SVS 1981–1984, infochef SVA 1984-1991, distriktsveterinär och djurhälsoveterinär 1991–2000.

Namn: Agneta Karlsson Norström
Bor: Romakloster, Gotland
Födelseår: 1956
Veterinärexamen: 1994
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär, Lövsta, Gotland.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Kassör i DVF.

Namn: Karin Lambertsson
Bor: Umeå
Födelseår: 1968
Veterinärexamen: 1993
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär i Vännäs.
Tidigare veterinär sysselsättning: Diverse vikariat som distriktsveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Sekreterare i DVF.

Namn: Lars-Peter Lannek
Bor: Trensum, Blekinge
Födelseår: 1944
Veterinärexamen: 1972
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Mångårig medlem i DVFs styrelse.

Namn: Lars-Gösta Larsson
Bor: Lyckeby, Blekinge
Födelseår: 1954
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinärerna i Karlskrona sedan 1984.
Tidigare veterinär sysselsättning: Diverse vikariat på slakterier i Sydsverige samt Djurkliniken Dynan i Lund (nu Lundabygdens djursjukhus).
Förtroendeuppdrag inom SVF: Suttit med i SVFs valberedning 1997–2005.

Namn: Therese Lindqvist
Bor: Umeå
Födelseår: 1955
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Privatpraktiserande, smådjur.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär, djursjukhus.

Namn: Per Michanek
Bor: Vollsjö, Skåne
Födelseår: 1955
Veterinärexamen: 1978
Nuvarande sysselsättning/anställd: Privatpraktiserande, konsult för läkemedelsindustrin, forskare och lärare vid SLU.
Tidigare veterinär sysselsättning: Liknande.

Namn: Maria Möller
Bor: Falköping, Västra Götaland
Födelseår: 1974

Veterinärexamen: 1999
Nuvarande sysselsättning/anställd: Länsveterinär i Västra Götalands län.
Tidigare veterinär sysselsättning: Två år på djursjukhus, i Hässleholm och Jönköping samt fyra år på Jordbruksverket.
Förtroendeuppdrag inom SVF: ”Inhoppare” för SYVF vid behov.

Namn: Lena Nilsson
Bor: Karlshamn, Blekinge
Födelseår: 1959
Veterinärexamen: 1986
Nuvarande sysselsättning/anställd: Klinikveterinär (smådjur) vid Erikslust Veterinärklinik i Malmö.
Tidigare veterinär sysselsättning: Diverse vikariat 1987–88. Sedan 1988 klinikveterinär (smådjur) vid bl a Linköpings Djursjukhus och Strömsholms Regiondjursjukhus.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Styrelseledamot i SYVF ca 1987–89, utbildningsansvarig i SVS Smådjurssektion 1997–99.

Namn: Claes Nydahl
Bor: Malmö
Födelseår: 1954
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Vid Livsmedelsverket med placering i Kävlinge sedan 1992, banveterinär på Jägersro och har privat hästpraktik.
Tidigare veterinär sysselsättning: Arbete vid SLU – veterinärmedicinsk näringslära i elva år, privatpraktiserande veterinär häst/smådjur i tolv år, överveterinär i Kristianstad KS 80 1996–1999, ägde och drev Erikslust smådjursklinik i Malmö 1996–2001.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Medlem och styrelseledamot (tolv år) i tidigare PVF, aktiv i VMF 1974–1976.

Namn: Inger Olsson
Bor: Karlstad
Födelseår: 1957
Veterinärexamen: 1988
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär i Säffle.

Namn: Kristina Olsson
Bor: Kalix, Norrbottens län
Födelseår: 1966
Veterinärexamen: 1990
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Suppleant i DVF och huvudskyddsombud för Distriktsveterinärerna t o m 2006/07. Skyddsombud för Norrbottens län.

Namn: Anna Persson
Bor: Umeå
Födelseår: 1977
Veterinärexamen: 2003
Nuvarande sysselsättning/anställd: Distriktsveterinär.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: För närvarade vice ordförande i DVF.

Namn: Olle Rydell
Bor: Borlänge
Födelseår: 1953
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Länsveterinär i Dalarnas län.
Tidigare veterinär sysselsättning: FAO/SLV/Distriktsveterinär.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Sekreterare i VIAT.

Namn: Anders Sandberg
Bor: Molkom, Värmland
Födelseår: 1945
Veterinärexamen: 1980
Nuvarande sysselsättning/anställd: Länsveterinär i Värmland.
Tidigare veterinär sysselsättning: Diverse tjänstgöringar som distriktsveterinär och laboratorieveterinär, hygieniker åt Försvaret, hygieniker åt Livsmedelsverket inkluderande överveterinär på slakteriet i Kil respektive Skara.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Har varit ordförande i SVS Livsmedelssektion, för närvarande ordförande i SVTs redaktionskommitté.

Namn: Suzanne Sandquist
Bor: Trekanten, Kalmar
Födelseår: 1960
Veterinärexamen: 1986
Nuvarande sysselsättning/anställd: VD på Kalmar Djursjukhus sedan 1999.
Tidigare veterinär sysselsättning: Distriktsveterinär och besiktningsveterinär 1987. 1988–1993 klinikveterinär på Kalmar Djursjukhus. Privatpraktiserande på Nybro Djurklinik 1994–1999. Även varit lite privatpraktiserande på häst.
Förtroendeuppdrag inom SVF: Ordförande i SVS Smådjurssektion och ledamot i SVS Kollegium 1999–2003 samt deltagit i fullmäktigemöten.

Namn: Mikael Svedberg
Bor: Nödinge ,Västra Götalands län
Födelseår: 1956
Veterinärexamen: 1982
Nuvarande sysselsättning/anställd: Klinikveterinär på häst vid Ale Djurklinik AB.

NYFIKEN PÅ VET•MED•LAB?

Biokemi
Hematologi
Allergi
Bakteriologi
Histologi
Serologi
Parasitologi
Virologi
PCR/Genetik
Toxikologi
Läkemedel
Stora profiler

Besök oss på Veterinärmötet 2006

Vet·Med·Lab är ett stort ackrediterat veterinärt laboratorium i Tyskland, som erbjuder ett stort sortiment av hög kvalitets tester till veterinära kliniker över hela Europa.

Vårt koncept är snabba resultat (express frakt inkl.), vetenskaplig hotline service och provtagningsmaterial – allt inkluderat i mycket rimliga priser!

För endast 350.-

Ex Stor Check-up
(Stor blodbild, bilirubin, urea, krea, kolesterol, triglyc, glu, fruktosamin, lipas, α-amylas, ASAT, ALAT, GLDH, ALP, γ-GT, LDH, CK, Na, Ca, K, P, Cl, Mg, tot. protein, albumin, globulin)

VETERINARY DIAGNOSTIC SERVICES
Vet•Med•Lab
Division of IDEXX Laboratories

Manager for Scandinavia: Charlotte Hoffmann-Timmol, DVM
Tlf +45 43521228 · Fax +45 43521236 · c.hoffmann-timmol@vetmedlab.com
www.vetmedlab.com

Nytt virus funnet hos kalv – kan spridas via vaccin

Veterinär Jaruwan Kampa, institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, försvarade den 2 oktober sin avhandling för veterinärmedicine doktorsexamen med titeln "Epidemiology of bovine viral diarrhoea virus and bovine herpesvirus type 1 infections in dairy cattle herds. Evidence of self-clearance and detection of infection with an atypical pestivirus". Opponent var dr Peter Nettleton, Moredun Research Institute, Skottland.

disputationer

Infektioner med bovint virusdiarrévirus (BVDV) och bovint herpesvirus typ 1 (BHV-1) hos kor världen över kan ge hög kalvdödlighet, fosterdöd, kastningar eller luftvägsinfektioner. I Sverige är dessa två virus i det närmaste utrotade, men avhandlingen har identifierat ett nytt virus i thailändska besättningar. Risken finns att detta nya virus kan finnas i olika vacciner, som produceras med hjälp av kalvserum.

186 besättningar studerades och undersöktes med regelbundna blodprover under en treårsperiod. Det visade sig att det endast var få djur som infekterades med BHV-1 och BVDV i de flesta av de studerade besättningarna.

I en av besättningarna uppvisade dock ett stort antal djur antikroppar mot BVDV. En kalv visade sig vara smittad med ett virus av en helt ny typ, som nu för första gången påvisats infektera nötkreatur och som gav upphov till serokonvertering. Detta virus är likt ett så kallat atypiskt pestivirus (HoBi). HoBi påträffades nyligen av tyska forskare i serum från kalvfoster, som importerats från Brasilien till Tyskland. Fyndet av detta nya, närbesläktade virus i en thailändsk mjölkkobesättning är oroande och tyder på att det kan vara spritt i nötkreatursbesättningar i andra länder i världen.

Fetalt kalvserum används bland annat för produktion av levande vacciner. För att utesluta att detta "nya" virus inte förekommer som en kontaminering i sådana virusvacciner planeras nya studier. Man måste också undersöka hur det har introducerats till Thailand och vilken betydelse detta nya virus kan ha för hälsan hos nötkreatur och andra idisslare över hela världen. ■

Cefalexin till katt

THERIOS® 60 mg
cefalexin 60 mg

Liten tablett med patenterat smakämne speciellt framtaget till katt.

Förpackning: 10 tabletter, med brytskåra.

CEVA SANTE ANIMALE

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

För info kontakta CEVA eller besök www.fass.se

ANTIBIOTIKA

Rapport från förbundsstyrelsen i september 2006

Den 5 september träffades veterinärförbundets styrelse för sitt fjärde möte under året. Särskilt inbjudna denna gång var representanter från NKVet, den Nordiska Kommittén för Veterinärvetenskapligt samarbete.

NKVET

Anders Engvall och Hans Kindahl var inbjudna för att informera om arbetet inom den Nordiska Kommittén för Veterinärvetenskapligt samarbete (NKVet). NKVet bildades 1977 då de fem nordiska veterinärförbunden utformade samarbetsavtal för fortbildning, forskning och liknande. Under senare tid har även baltiska länder anslutit. En viktig uppgift har varit nordiska veterinärkongresser som nu ligger i träda. Numera ordnar NKVet med framgång ett stort antal symposier.

Det finns en ömsesidig önskan hos SVF och NKVet att förbättra både kommunikation och samarbete. Till exempel har NKVet och de nordiska veterinärförbunden kommit överens om att strukturera kontakterna. NKVet roterar sina styrelsemöten mellan de nordiska länderna varvid ”värdlandets” förbund inbjuds till mötet. Kommunikationen mellan NKVet och de nordiska veterinärförbundens fortbildningsgrupp ska också förstärkas.

Uppfattningen är att det finns fortsatt intresse för nordiskt samarbete inom fortbildningsområdet. Mötet ansåg vidare att det är beklagligt att de nordiska veterinärkongresserna försvunnit. Samtidigt måste det som arrangeras vara ”i tiden”.

LÖNEFÖRHANDLING FÖR ATG-VETERINÄRERNA

Torkel Ekman och Anders Lefrell informerade om att SVF och ATG inte kunnat enas om ett bud och att AVF avser att gå vidare med strejkvarsel i hopp om att kunna förlikas om ett bud.

KONSEKVENS AV SVFs NYA ORGANISATION

Styrelsen har uppmärksammat att befogenheter och ansvar för AVF i avtalsfrågor också bör följas av ekonomiska resurser. Styrelsen beslöt därför att på principiell grund låta AVF disponera upp till 500 000 kronor från konfliktfonden för att täcka kostnader för tvisteförhandlingar och konflikter under innevarande kalenderår. Icke förbrukade medel flyttas inte över till nästa år. Beslut om medel för nästa år kommer att tas senare.

FÖRHANDLINGSRÄTT FÖR VISSA STATLIGT ANSTÄLLDA VETERINÄRER

Staten vill ha en förhandlingsorganisation per arbetsgivare. SACO-S har delegerat till SVF att sköta förhandlingar för distrikts- och besiktningsveterinärer, men inte för veterinärer anställda centralt vid de statliga verken. SACO-S vill enligt uppgift inte ändra nuvarande situation. AVF bör därför kunna ta kontakt med lokala SACO-föreningar för att påtala missnöje med hur veterinärernas löneökningar tillgodoses.

INFORMATION FRÅN AVF OCH FVF

Torkel Ekman informerade om att val har förrättats till representantskapsmöte inom AVF. FVF och AVF ska ha ett gemensamt möte om arbetsmiljöfrågor.

Evamari Lewin informerade om att serviceavgift har debiterats för första gången vilket utlöst många frågor. Avgiften består av avgift till Företagarna för rådgivning och till SVF för ekonomi- och sekreterartjänster. Mer information kommer under Veterinärmötet då även Företagarna deltar. En diskussion kring konkurrensfrågor anordnas i anslutning till mötet. FVF kommer också att satsa på nya företag för att hjälpa till vid uppstart. Man avser att följa ett nystartat företag under ett år för att utvärdera hur hjälpen slår.

INKOMSTFÖRSÄKRINGEN

Per Carlsson informerade om läget beträffande den planerade inkomstförsäkringen hos Salus Ansvar. Det har visat sig att SVF skulle bli tvunget att ta de ekonomiska riskerna självt, men inte kunna få ett eventuellt överskott tillgodo. Styrelsen beslutade därför att tacka nej till inkomstförsäkringen hos Salus Ansvar och i stället bevara SACOs

inkomstförsäkring, även om den har högre premier.

VETERINÄRUTREDNINGEN

Karin Östensson informerade om läget i den statliga så kallade veterinärutredningen. En enkät har genomförts bland veterinärer om arbetsinnehåll, arbetsfrekvenser m m. Ett par kapitel av utredningsrapporten är påbörjade. Utredningen har uppmärksammat att god beredskap för snabba insatser vid allvarliga händelser är mycket viktig. Ett utmärkt exempel på detta är bekämpningen av fågelinfluensa i våras. En hearing om veterinärtjänster från ett kundperspektiv genomförs inom kort.

SVF har tidigare gjort ett massutskick via mail med en länk (finns även på förbundets hemsida) till utredningens hemsida. Alla kan gå in och ge sina synpunkter. Styrelsen betonade vikten av att kontakta utredningen!

INFORMATION FRÅN GENOMFÖRDA MÖTEN

Karin Östensson rapporterade kort från möte med Jordbruksdepartementet där bland annat farhågor avseende kvalitet i veterinärutbildningen framfördes. SVF är oroligt för baskompetensen och anser att kvaliteten i veterinärutbildningen bör granskas och att extra fördjupningar inte ryms inom 5,5 års utbildning. SLU har gjort en avnämarenkät som ger högt betyg till den teoretiska utbildningen men lägre betyg till den praktiska. Ändå väljer SLU att satsa på teori.

Sammanfattningsvis var det ett bra möte och ordföranden avser tillskriva Jordbruksdepartementet om regelbundna möten en gång per halvår.

MARGARETA WIDELL
ledamot i förbundsstyrelsen

Bayers antiinfektiva till hund och katt

Baytril® vet.
Enrofloxacin

Det kloka valet

För behandling av infektioner hos hund och katt orsakade av mikroorganismer känsliga för enrofloxacin.

Tabletter à 15 mg, 50 mg och 150 mg.

För ytterligare information se www.fass.se

Bayer Norden
Nörgaardsvej 32, DK-2800 Kgs. Lyngby
Telefon 031 - 83 98 00
www.vet.bayer.se www.baytril.com

Det är skönt att ha någon att lita på

Bayer HealthCare
Animal Health

Rapport från SVS kollegium i september 2006

Vid sitt senaste möte den 13 september besökte SVS kollegium Helsingborgs djursjukhus. De ordinarie mötesförhandlingarna innefattade bland annat beslut om årets Veterinärmöte, pågående initiativärenden och specialistutbildningarna.

SVS kollegium är sammansatt av ordförandena i de fem sektionerna och alla har därmed olika erfarenheter av veterinära verksamheter. För att bättre lära känna de olika områden där veterinärer arbetar i Sverige förlägger kollegiet då och då sina ordinarie möten till en veterinär arbetsplats. Kollegiet har tidigare bland annat besökt Skara slakteri, Karolinska Institutets försöksdjursavdelning, Agria och Flyinge. Vid senaste kollegiemötet den 13 september besöktes Helsingborgs djursjukhus. Förutom ordinarie mötesförhandlingar hann kollegiet göra en rundvandring på både smådjurs- och hästklinikerna guidade av kollegerna Mia Runnérus och Jan Skidell.

Lämplig för VETERINÄRPRAKTIK

I Sveriges djur-/hästtätaste kommun, Vellinge, finns lokal för uthyrning – ca 120 kvm, bra trafikorienterad, ingen konkurrens på orten och lokaliserad mellan Häst- och Sundgymnasiet.

För mer information – ring Görgen, 0730-34 41 56, 040-45 59 44.

VETERINÄRMÖTET

Årets veterinärmötesprogram är helt klart och just nu pågår jakten på manus till kompendiet, då tyvärr mycket få inkommer till det stipulerade sista datumet. Mötesutställningen är som vanligt fullbokad. Årets get-togetherfest har fått flyttas till nya lokaler och går av stapeln på Östgöta Nation.

INITIATIVÄRENDEN

Båda initiativärendena rörande utbildningsprogram i tandvård för hund och katt respektive häst är i princip avslutade och rapporter kommer inom kort. För häst kommer det att bli en utbildning i tre steg enligt det system som redan påbörjats på SLU. För hund och katt kommer att diskuteras om det blir i form av en steg II-specialisering eller inte.

SPECIALISTUTBILDNINGARNA

Kollegiet godkände de namnförslag som lämnats för att bilda sex nya ESK-(examinations- och styrkommitté)-ämnesgrupper inför starten av Steg II-utbildningen på smådjur. Där finns nu färdiga utbildningsprogram framtagna som efter synpunkter från de olika arbetsgrupperna kommer att sändas till Jordbruksverket för godkännande. Förhoppningen är fortfarande att utbildningarna ska kunna starta före årsskiftet. De sex ämnen som är klara är dermatologi, internmedicin, kardiologi, kirurgi, reproduktion och bilddiagnostik.

Jordbruksverket har också påbörjat arbetet med att ändra författningen för att införa nya kriterier för utbildningsplatser. Ett första utkast är utskickat till ESK-grupperna för synpunkter och besvarades av SVS den 1 oktober. Kollegiet diskuterade också ett förslag till nya avgifter för specialistprogrammen 2007, som ska presenteras för förbundsstyrelsen för godkännande. Man diskuterade vidare hur medlemmarna i ESK-grupperna bäst ska kunna ersättas för arbetet med granskning av examensarbetena.

ÖVRIGA FRÅGOR

SVS har medverkat i planeringen och finansieringen av ett möte om homeopati som anordnades den 28 september för veterinärstudenterna, på initiativ av en student i årskurs tre.

Eftersom fullmäktige uppmanat SVS att överväga kurser i djurskydd och alternativa behandlingsformer vill kollegiet också inhämta mer information om dessa frågor. Lämpliga personer som kan bidra med sådan information kommer att inbjudas till kommande kollegiemöten.

CHRISTINA AROSENIUS
sekreterare i kollegiet

Länsveterinär nöjd med stallmiljöer

Länsstyrelsen i Östergötland har genomfört en studie av hur nybyggda djurstallar fungerar i praktiken. Resultaten presenterades i en rapport som offentliggjordes den 13 september. I rapporten framgår att de flesta stallen fungerar väl för djuren och djurhållarna är mestadels nöjda med sina byggnader. Det finns dock en del problem, bland annat med att snö och regn blåser in i vissa av stallarna och skapar en dragig miljö. Andra problemområden är att det i liggbåssystem finns vissa problem med att djuren inte håller sig rena, och att det i många fall saknas särskilda utrymmen för kalvar.

– Vi är nöjda med de resultat vi fått fram, säger länsveterinär Barbro Röken. Det finns visserligen en del mindre problem som behöver lösas vid kommande byggnationer, men totalt sett är det bra miljöer för djuren att vistas i.

Resultaten i rapporten kommer att användas vid framtida prövningar och som underlag för rekommendationer till djurhållare som planerar liknande stallar. ■

Lennart Bäckström höll konsert i Vara

Annika, Lennart och Lennarts fru Ulla-Britt Bäckström vid hemvändarkonserten i Vara.

Inför ett fullsatt Vara konserthus höll hemvändande veterinären och professorn Lennart Bäckström, med tillika sångutbildade dottern Annika, en bejublad konsert den 19 september.

Samtidigt med Stutisstudierna i Stockholm utbildade sig Lennart Bäckström vid Musikaliska akademin i operasång. Han var chefveterinär vid Djurhälsovården i Skara när han hade operapremiär som Escamillo i Carmen vid Göteborgsoperan 1978. Året därefter tillträdde han som professor i veterinärmedicin vid University of Illinois och vid University of Wisconsin i Madison från 1984, där han verkade till sin pension och fortfarande bor. Dottern Annika har också en professionell sångkarriär som omfattar huvudroller i klassiska och moderna operor.

Vid Varakonserten fick den entusiastiska publiken inledningsvis lyssna på sånger från Amerika och Gershwin. Den andra avdelningen var mer operaorienterad med arior och duetter från de mest berömda verken. Konserten lockade ett stort antal vänner, djurägare och samarbetspartners från tiden i Skaraborg. I anslutning till konserten arrangerade dessutom hundraårsfirande Skaraborgs veterinärförening en välsmakande supé med eftersittning som lockade 50 trogna supportrar. ■

Degenerativa ledsjukdomar är ett vanligt lidande hos hundar. Första tecknet är dock inte alltid hälta, utan kan snarare vara minskad livsgnista och leklust. Men det finns hjälp mot artrit/artros. Cartrophen är ett registrerat läkemedel som är unikt, eftersom det påverkar bakomliggande orsaker vid sjukdomstillståndet. Som vanligt ger behandling i ett tidigt skede bästa resultat. Redan efter första kuren märker du att hunden får livsgnistan tillbaka. Det gör förmodligen kvarterets alla kattägare också.

N-vet
Tel 018-57 24 30
www.n-vet.se

Cartrophen VET
VÄLDOKUMENTERAT MOT HUNDARTROS

Bo Algers promoverad i Rumänien

Som den sjätte i fakultetens 150-åriga historia blev Bo Algers utsedd till hedersdoktor vid den veterinärmedicinska fakulteten, University for Animal Science and Veterinary Medicine, Bukarest. Algers fick motta sitt hedersdoktorat vid en ceremoni den 15 september med motiveringen att han ”bidragit till framsteg och prestige för veterinärvetenskapen, som mentor och lärare”, liksom att han ”öppnat upp vägen för samarbete”. Vid samma tillfälle hedrades kollegan veterinär Maria Onila av fakulteten med ett ”Diploma of Excellency” för sina insatser för att stärka relationerna mellan Rumänien och Sverige.

Bo Algers promoverades den 15 september till hedersdoktor i Bukarest.

Bo Algers samarbete med Rumänien började i början av 1990-talet och omfattar fakulteterna i Bukarest och Timisoara, den senare vid vilken han regelbundet undervisat och där han är ”associate professor” sedan flera år.

---

ledigkungör följande

STIPENDIEFONDER VID FAKULTETEN FÖR VETERINÄRMEDICIN OCH HUSDJURSVETENSKAP

Gulli Strålfeldts fond
Stipendiebelopp 375 000 kr
Stipendiet tilldelas veterinärstuderande, som bidrag till genomförande av examensarbete, t ex för att bekosta resor, analyser och laborationsmaterial. Stipendium ur fonden kan sökas av studerande som passerat utbildningens icke kliniska del.
Till ansökan ska bifogas studieplan för EEF-arbetet, projektbeskrivning samt vad sökta medel ska användas till.

Stiftelsen ”Till min mors minne, Amanda Personnes fond”
Stipendiebelopp 300 000 kr
Utdelas i form av bidrag till forskning kring behandling och vård av sjuka hundar.
Fullständig projektbeskrivning skall bifogas ansökan.

Ansökan på särskild blankett ska ha inkommit till:
Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala senast torsdagen den 9 november 2006.
Expeditionstid: måndag–fredag 09.00–11.00, 13.00–15.00

Blanketter kan hämtas på VH-fakultetens hemsida www.vhfak.slu.se eller rekvireras från kansliet, fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap, tel 018-67 15 43, fax 018-67 35 70, e-post: Karin.Ostergren-Brostrom@adm.slu.se.

Den sökande är själv skyldig att förse sin ansökan med sådana uppgifter som behövs för bedömning av ansökan. OBS! Till stipendier som fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap utlyser behöver den sökande inte bifoga något utdrag ur studiedokumentationsregistret (LADOK).

Regler för arbetslöshetsersättning

Veterinärtidningens läsarfrågor behandlar denna gång villkoren för arbetslöshetsersättning från AEA, Akademikernas Erkända Arbetslöshetskassa. Frågan besvaras av Marianne Lundquist, AEA-ansvarig vid veterinärförbundets kansli.

Fråga
Vad krävs för att få a-kassa vid arbetslöshet?

Svar
Om du varit anställd och arbetat heltid under de senaste tolv månaderna och om du varit medlem i AEA samma tid uppfyller du villkoren för inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning. Har du jobbat mindre kan du ändå ha rätt till samma ersättning. Arbetsvillkoret innebär att du ska ha arbetat minst sex månader under den senaste tolvmånadersperioden och att varje arbetad månad måste innehålla minst 70 arbetade timmar (huvudregeln).

Fråga
Jag är egen företagare, skall jag vara medlem i a-kassan och kan jag få ersättning om företaget går dåligt?

Svar
En av de svåraste frågorna inom arbetslöshetsförsäkringen är vem som räknas som företagare och när en egenföretagare kan få ersättning. Företagare har liksom andra försäkrade rätt till ersättning vid arbetslöshet, man bör därför vara ansluten till en a-kassa även när man arbetar i egen verksamhet. För att vara berättigad till a-kassa vid dålig lönsamhet krävs att verksamheten upphört. Den som huvudsakligen varit företagare har ingen möjlighet att kombinera arbetslöshetsersättning med egen verksamhet. Utförlig information kan du få av AEA.

Fråga
Kan jag starta egen verksamhet under tid som jag har a-kassa?

Svar
Du har aldrig rätt att påbörja egen verksamhet och samtidigt få behålla din arbetslöshetsersättning. Har du däremot bedrivit egen verksamhet vid sidan om ett arbete kan du ha rätt att ha den kvar. För att få en bisyssla prövad ska du redovisa hur du arbetat i verksamheten för AEA. Skulle AEA finna att din verksamhet inte är någon bisyssla har du inte rätt till a-kassa. Upphör verksamheten kan du dock vara ersättningsberättigad.

Marianne Lundquist

Dr. Baddakys Fiskolja
OMEGA-3 av högsta kvalitet
Ett rekommenderat dagligt kosttillskott för hund, katt och häst.
Dr. Baddaky® Europe AB
Pb 44, 67321 Charlottenberg
tel 0571-20230
www.drbaddaky.com

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR OCH DISKUSSION

Hemangiosarkom

Den neoplastiska vävnaden, lokaliserad subkutant-intramuskulärt på hundens bakben, består av mesenkymala, spolformade celler vilka växer ostrukturerat i ett ”nätverk” innehållande blod. Cellerna bildar och utlinjerar således kärlliknande formationer. Kärlen varierar storleksmässigt från stora, kavernösa till små, kapillära bildningar (Figur 3, svarta pilar).

De mesenkymala cellerna, som utgör neoplastiskt transformerade endotelceller, varierar mycket i storlek, form och kärnutseende, dvs en påtaglig pleomorfism föreligger. I kärnan hos många av cellerna noteras en eller flera stora nukleoler (Figur 4, svart pil). Till skillnad mot moget, normalt endotel bildar de tumörvandlade cellerna ingen slät, jämn yta utan buktar påtagligt in mot kärllumina. Mitoser kan observeras i de neoplastiska endotelcellerna (Figur 4, grön pil).

Tumörvävnadens histologiska utseende är typiskt för hemangiosarkom, dvs en malign neoplasi utgående från endotelceller/kärl. Hemangiosarkom växer infiltrativt, utan inkapsling mot omgivande vävnad och är ofta mycket aggressiva tumörer med snabb tillväxt och stor tendens att metastasera. I de fall då tumören, som hos den aktuella hunden, är lokaliserad till underhuden eller muskulaturen åstadkommer neoplasins tillväxt ibland stora skador med nedbrytning av och blödningar i vävnaden. På grund av detta och tumörens kärlbildande karakteristika, där mängden blod i neoplasin kan vara större än andelen fast vävnad, påminner hemangiosarkom därför makroskopiskt ibland om en traumatisk skada.

Hemangiosarkom lokaliserade till huden eller skelettmuskulaturen är relativt ovanligt förekommande. Betydligt vanligare är att tumören uppträder som en visceral neoplasi. De mest frekvent drabbade organen är höger hjärtöra, mjälte och lever. Metastaser, i form av många små, diffust disseminerade noduli ses också i en del fall i lungorna. Då de neoplastiska kärlen som bygger upp tumörvävnaden är sköra, rupturerar neoplasierna ofta. Dylika tumörbristningar leder i hjärtat till hemoperikard/hjärttamponad och i mjälte och lever till hemocoeli.

Hemangiosarkom ses främst hos hund, men förekommer också hos andra djurslag. Schäfer uppges vara en av flera hundraser predisponerade för denna tumörtyp. Prognosen är generellt dålig. Enligt litteraturen är dock metastasrisken lägre, och överlevnadstiden längre, vid kutana-subkutana hemangiosarkom än då tumören har visceral lokalisation.

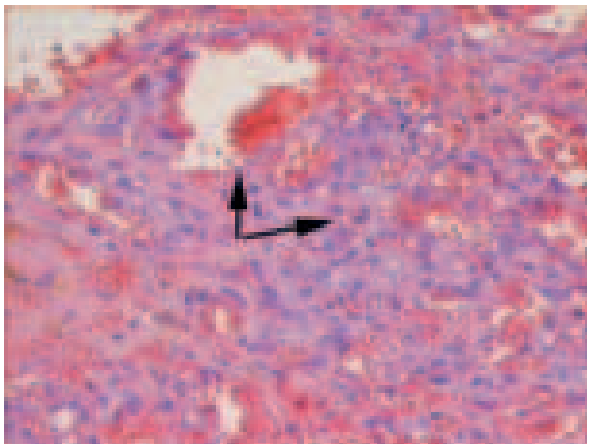

Figur 3. *Hemangiosarkom. Bilden visar spolformade, neoplastiska endotelceller vilka bildar ett nätverk av olikstora vaskulära strukturer, från kavern- till kapillärliknande bildningar (svarta pilar). I kärlstrukturernas lumina iakttas blod. HE-färgning, cirka 100 gångers förstoring.*

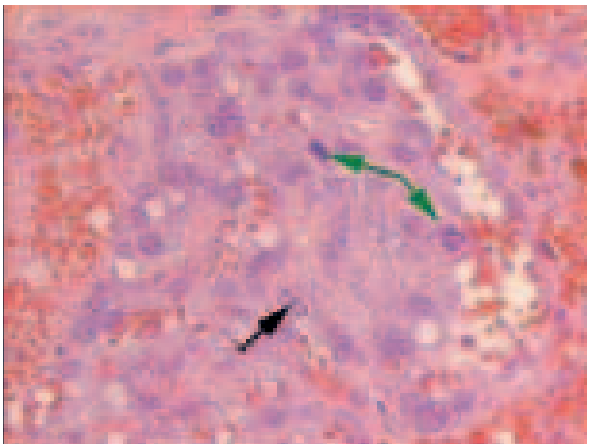

Figur 4. *Hemangiosarkom. En närbild visar påtaglig utseendemässig variation (pleomorfism) mellan de tumörvandlade endotelcellerna. I kärnorna ses stora nukleoler (svart pil). En del celler befinner sig i mitos (grön pil). HE-färgning, cirka 160 gångers förstoring.*

noterat

Import av danska smågrisar avblåst

En svensk slaktsvinsproducent i Skåne avsåg i mitten av september att importera smågrisar från Danmark till sin produktion av slaktsvin. Importen hotade att föra in den smittsamma grissjukdomen Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome (PRRS) i landet. Såväl Svenska Djurhälsovården som Svenska Djurbönders Smittskyddskontroll (SDS) avrådde från importen, vilket dock den aktuelle producenten inte tog någon hänsyn till initialt.

– Om PRRS av en slump eller genom en oaktsam import drabbar Sverige kan konsekvenserna bli förödande, kommenterar Per Wallgren vid Statens Veterinärmedicinska Anstalt. Förutom djurlidande orsakar PRRS ekonomiska förluster. Om PRRS skulle spridas till Sverige beräknas de årliga förlusterna i drabbade besättningar idag till minst 2 780 kronor per sugga i produktion. Därutöver riskerar sjukdomen förvärra sjukdomsbilden vid PMWS (Post-weaning Multisystemic Wasting Syndrome). Det nyligen etablerade avelssamarbetet mellan Sverige, Norge och Finland riskerar också att haverera.

På grund av höga kostnader för provtagning av de importerade grisarna beslutade slaktsvinsproducenten den 25 september att avblåsa smågrisimporten. Den första sändningen av grisar var tänkt att anlända till Sverige kort efteråt. ■

Salmonellautredning kräver tydligare branschansvar

Med anledning av två större salmonellautbrott som kunnat härledas till djurfoder under de senaste åren, tillsatte Jordbruksverket en oberoende utredare (Martin Wierup, SLU) tidigare i år, som skulle se över orsakerna och föreslå åtgärder. Utredningen presenterades den 15 september.

Bland slutsatserna framkommer bland annat att foder är den största riskfaktorn för att salmonella ska komma in i primärproduktionen och att importen av foderråvaror utgör en betydande risk. Utredningen konstaterar vidare att den svenska näringen är helt beroende av importerat foder och därför måste lära sig att leva med situationen. En av aktörerna i foderbranschen har inte klarat av att svara upp mot de förhöjda riskerna på samma sätt som andra aktörer, menar utredaren.

Trots att myndigheternas kontrollverksamhet uppges fungera som den ska föreslås att fodertillverkarnas kvalitetssäkring i högre grad organiseras kring deras eget ansvar. Självpåtagna branschriktlinjer är ett förslag, ett annat att staten i vissa fall håller inne sin ersättning vid utbrott av foderburen salmonella på besättningsnivå. I dessa fall bör det vållande foderföretaget stå för kostnaderna.

– Vi får nu se över vilka skärpningar som ska in i våra föreskrifter och vilka som bör ligga i branschriktlinjer, kommenterar Leif Denneberg, chefveterinär på Jordbruksverket. ■

FVFs information

om bl a serviceavgifter och hearingen med Företagarna har bytt lokal till Loftet, Undervisningshuset, Ultuna.

Den 9 november, kl. 17.00

Efter öl och macka följer diskussion om konkurrensfrågan med anledning av den pågående utredningen om veterinär fältverksamhet.

Är staten en konkurrent och/eller ett komplement till privat verksamhet?

Välkomna hälsar FVFs styrelse!

Glöm inte veterinärförbundets ÅRSMÖTE

Onsdagen den 8 november, kl 17–19

Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6, Uppsala

Se annons i SVT nr 12, sid 56

Välkomna!

VETERINÄRMÖTET

Kommer du med bil?

För att undvika de tråkigheter som ibland uppstått vid tidigare Veterinärmöten då en del deltagare drabbats av parkeringsböter vill vi återigen påminna om att generellt parkeringsförbud råder inom hela Ultunaområdet utanför markerade parkeringsplatser.

Övervakningen sköts av ett fristående parkeringsbolag och kan alltså inte påverkas vare sig av förbundet eller SLU. Vi ber därför samtliga att följa skyltningen och endast parkera på markerade parkeringsområden.

Det finns gott om parkeringsmöjligheter i närheten av Undervisningshuset även om en del kanske inte är precis utanför dörrarna utan kräver en kortare promenad.

Välkomna!

Dålig granskning av veterinärer

En svensk veterinär riskerar i dag bara att bara få sin verksamhet granskad en gång vart åttonde år. Det rapporterade Svenska Dagbladet den 24 september. Orsaken är enligt tidningen att landets länsveterinärer, som ansvarar för tillsynen, prioriterar annat.

Totalt utfördes 55 tillsynsbesök i landet förra året. En minskning för tredje året i rad. Det motsvarar sju procent av de veterinärer eller kliniker som ska granskas. Eftersom inspektionerna är så glesa är det svårt för Jordbruksverket att få en korrekt bild av veterinärernas verksamhet.

– Då är det ju inte heller möjligt att sätta in åtgärder för att rätta till något som gått snett, säger Maria Nyström på Jordbruksverket, som formellt ansvarar för att tillsynen av veterinärerna sköts. Länsveterinärföreningens ordförande Dag Hultefors beklagar – men bekräftar:

– Vi tycker också att läget är bekymmersamt, men det är helt enkelt en följd av bristande resurser ute i länen, säger Dag Hultefors till SvD. I hans eget län Halland har ingen tillsyn skett vare sig i år eller förra året. ■

CD-SKIVA 95:-
ljudträning för hund
54 minuter
Fyrverkeri
Åska
Skott

Jycke-Tryck AB
www.jycke-tryck.se
shoppen@jycke-tryck.se
Tel: 0156-140 00

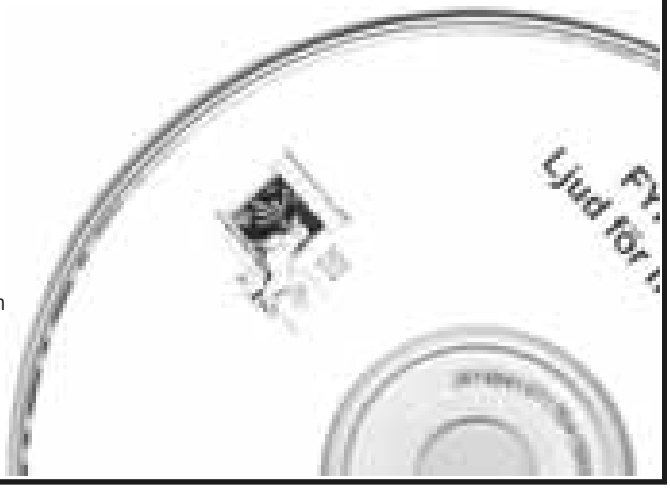

Svensk produktion av ljudtekniker från Sveriges Radio. Ultimat ljudkvalitet och realism för bästa tränings-resultat!

ZUBRIN (tepoxalin)

– när du tänker säkerhet och god smärtlindring!

Bryt dina vanor till fördel för dina gamla patienter!

Zubrin nu även godkänt till långtids-behandling.

För mer information se www.fass.se eller kontakta oss på Schering-Plough Animal Health.

Schering-Plough Animal Health

Schering-Plough Animal Health • Box 27190 • S-102 52 Stockholm
Tel. 08 522 21 500 • Fax 08 522 21 501

läkemedel

Förlängda karenstider för trimetoprim-sulfakombinationer

Livsmedelsverket beslutade den 5 september 2006 om förlängda karenstider för trimetoprim-sulfakombinationer av veterinärmedicinska preparat. Det gäller Bimotrim vet, Borgal vet, Hippotrim vet, Tribrissen 400/80 vet, Tribrissen vet och Trimediazin vet (se www.slv.se för mer information).

Borgal vet avregistreras den 31 december 2006 och tillhandahålles därför inte fr o m den 1 januari 2007, meddelar återförsäljaren Intervet.

kongresser & kurser

Svenska

Nya

23/10 –06. Kurs i Infektionsdiagnostik i krig och fred (ingår i Läkemedelskongressen 2006) anordnas i Stockholm av Läkemedelsakademin. Info: www.lakemedelskongressen.se och www.lakemedelsakademin.se

20/11 -06. Temakväll med fokus på hud arrangeras i Stockholm av Royal Canin. Info: vet.info@royalcanin.se (Se annons i denna tidning)

21/11 -06. Temakväll med fokus på hud arrangeras i Sundsvall av Royal Canin. Info: vet.info@royalcanin.se (Se annons i denna tidning)

22/11 -06. Temakväll med fokus på hud arrangeras i Göteborg av Royal Canin. Info: vet.info@royalcanin.se (Se annons i denna tidning)

23/11 -06. Temakväll med fokus på hud arrangeras i Helsingborg av Royal Canin. Info: vet.info@royalcanin.se (Se annons i denna tidning)

24/11 -06. Kursdag med fallpresentationer inom ämnet smådjursreproduktion arrangeras i Knivsta av Sällskapet för smådjursreproduktion. Info: Sällskapet för smådjursreproduktion, att: Nina Kjellerstedt, Brädgatan 3, 854 60 Sundsvall. (Se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

12–13/10 -06. Kurs i Instrumentkunskap, smådjur och häst, Norrköping. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

12–14/10 -06. 18th European AI Vets Meeting, Borås. Arr: Svensk Avel, Skara. (SVT 7/06)

19–21/10 -06. Djurtandvård – Neurokirurgi-kurs, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 10/06)

22–23/10 -06. Djurtandvård – Grundkurs sköterskor, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 10/06)

9–10/11 -06. Årets Veterinärmöte, Ultuna. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 16/05)

10–11/11 -06. Kurs i Nyckelringen, personal, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

17–18/11 -06. Kurs i Massage steg 1, hund, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 1/06)

17–18/11 -06. Kurs i Dermatologi steg 2, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 1/06)

21/11 -06. Temadag: "X-trapris på läkemedel ". Marknadsföring av läkemedel – nya vägar arrangeras i Stockholm av Läkemedelsakademin. Info: www.lakemedelsakademin.se (SVT 11/06)

24–25/11 -06. Djurtandvård – Extraktionskurs, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 10/06)

Sällskapet för smådjursreproduktion

Inbjuder till kursdag med fallpresentationer inom ämnet smådjursreproduktion
fredagen den 24 november 2006, kl. 10–15.30 på Nova Park Conference, Knivsta.

Anmälan sker via inbetalning av 600 kr för medlemmar, pg 8355624-1 (Sällskapet för smådjursreproduktion). Pris för icke-medlemmar är 700 kr. Sista anmälningsdag den 10 november.

Utlyser resestipendier år 2007
1–4 stipendier om totalt 20 000 kr utdelas till medlem av Sällskapet för resa till internationell kurs eller kongress inom smådjursreproduktionsområdet. Redovisning i form av ett föredrag om ny information från resan sker i samband med nästa årsmöte, samt skriftligt.

Ansökan skall vara inkommen senast den 17 november 2006 till Sällskapets sekreterare Nina Kjellerstedt, Brädgatan 3, 854 60 Sundsvall.

För medlemskap i Sällskapet för smådjursreproduktion: pg 8355624-1, årsavgift 90 kr.

24–25/11 -06. Kurs i Beteenden hos katt, Stockholm. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

29/11 -06. Temadag: Antibiotikapolicy – häst arrangeras i Helsingborg av Läkemedelsakademin. Info: www.lakemedelsakademin.se (SVT 11/06)

30/11–1/12 -06. Kurs i hästutfodring för veterinärer arrangeras i Vetlanda av Wallby Säteri. Info: Sara Nyman, nyman@wallby.se, 0383-46 21 82, www.wallby.se. (SVT 11/06)

1–2/12 -06. Kurs i Hud 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

9–10/12 -06. Hästtandvård, delkurs 2 (andra tillfället), Hästkliniken, Klinikcentrum, SLU i Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin stordjur, inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 6/06)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Tidigare publicerade

19/6–24/11 -06. ESAVS kursprogram. Separata kurser för ”Advanced Veterinary Studies” och ”Excellence in Veterinary Therapy” i olika ämnen under perioden. Arrangeras i Europa och Asien. Info: www.esavs.org (SVT 7/06)

11–14/10 -06. World Congress of WSAVA/FECAVA/CSAVA, Prag, Tjeckien. (SVT 2/06)

11–14/10 -06. Veterinary European Equine Meeting of the Year 2006 (Federation of European Equine Veterinary Associations), Versailles, Frankrike. (SVT 1/06)

25–29/10 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module II Thoracolumbar, Tyskland. (SVT 8–9/06)

26–29/10 -06. The 4th International Symposium on Rehabilitation and Physical Therapy in Veterinary Medicine, Nederländerna. (SVT 7/06)

1-5/11 -06. Veterinary Chiropractic for Horses and Companion Animals – Modul 5 Integrated, Tyskland. (SVT 3/06)

8–11/11 -06. The 14th International Symposium on Lameness in Ruminants, Colonia del Sacramento, Uruguay. (SVT 5/06)

16–19/11 -06. BCVA Congress 2006 arrangeras i Southport, UK. Info: www.bcva.org.uk (SVT 11/06)

23–24/11 -06. XVIII International Congress on Equine Medicine, Argentina. (SVT 10/06)

6–10/12 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module III Cervical, Tyskland. (SVT 8–9/06)

10–14/1 -07. Basic Animal Chiropractic Course, Module IV Extremities, Tyskland. (SVT 8–9/06)

7–11/2 -07. Basic Animal Chiropractic

svenskmjölk
SWEDISH DAIRY ASSOCIATION

Svensk Mjölk är mjölkböndernas branschorganisation som samlar, utvecklar och kommunicerar kunskap i kedjan från ko till konsument inom områdena kost och nutrition, matlagning, mjölkkvalitet, mjölkpolitik, miljö, utfodring och skötsel, mjölkekonomi, ko-data, djurhälsa samt avel. Svensk Mjölks uppdrag är att ge ägarna förutsättningar att vara konkurrenskraftiga i en föränderlig värld.
För mer information se www.svenskmjolk.se

På grund av pensionsavgång söker vi en

Veterinär

Svensk mjölkproduktions utmaning är att upprätthålla och vidareutveckla Sveriges goda djurhälsoläge. Svensk Mjölk inspirerar medlemsföreningarna i deras offensiva arbeta för god djurhälsa, djurvälfärd och god lönsamhet inom mjölkproduktionen samt bistår medlemsföreningarna i bekämpnings- och kontrollprogrammen.

Vi söker en leg. veterinär med intresse för nötkreatur, smittsamma sjukdomar och förebyggande djurhälsovård. Erfarenhet inom dessa områden är meriterande. Arbetet innebär mycket kontakter både inom och utom vår organisation. Däför ska du tycka om att arbeta i nätverk, ha lätt för att samarbeta, vara välstrukturerad och ha en kommunikativ förmåga. Du kommer att arbeta på huvudkontoret i Stockholm.

Tjänsten är heltid med tillträde enligt överenskommelse. Vill du veta mera om tjänsten kontakta ansvarig chef Katarina Roth, 08-790 58 62 eller 070-211 71 91. Ansökan skickas före 7 november 2006 till katarina.roth@svenskmjolk.se eller till Svensk Mjölk, Katarina Roth, Box 210, 101 24 STOCKHOLM.

➤ **Course, Module V Integrated,** Tyskland. (SVT 8–9/06)

25–27/4 -07. World Veterinary Dental Congress, Brasilien. (SVT 8–9/06)

17–21/6 -07. XIII International Congress in Animal Hygiene 2007, Tartu, Estland. (SVT 16/05)

19–23/8 -07. World Congress of WSAVA, Sydney, Australien. (SVT 7/06)

12–15/9 -07. XV Congress of the World Veterinary Poultry Association (WVPC2007), Kina. (SVT 10/06)

5–8/10 -07. Conference of the International Association of Human-Animal Interaction Organizations (IAHAIO), Tokyo, Japan. (SVT 4/06)

20–25/8 -08. World Congress of WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Karlskrona – tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-8951/06)

Vårgårda – 2 tillsvidareanställningar 100 % (dnr 06-8952/06, 06-8988/06)

Skara – tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-8943/06)

Hallsberg – tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-9102/06)

Fullständig annons och information om korttidsvikariat finns på Internet: **www.sjv.se**

Sista ansökningsdag är 31 oktober 2006.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

SPECIALISTKOMPETENS

I enlighet med SJVFS 2001:89 har SVS den 17 augusti 2006 utfärdat intyg om specialistkompetens i specifika ämnesområden, hundens och kattens sjukdomar för

- Björn Ekesten, oftalmologi, kat A

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
Karin Östensson	070-461 14 46
Vice ordförande	
Åsa Bergquist	0418-66 21 62
Bo Eberhardson	070-588 58 81
Anders Forslid	0413-55 32 20
Mikaela Heidrich	070-540 93 17
Per Jonsson	0155-28 33 18
Per Sahlander	0171- 44 20 93
Elöd Szanto	0501-101 68
Margareta Widell	018-31 50 28

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
Torkel Ekman	018-38 44 11
Vice ordförande	
Karina Burlin	08-591 206 83
Sekreterare	
Arja Kautto	070-373 51 45
Kassör	
Christer Gyllerup	044-10 60 51
Hans Boström	070-347 85 55
Catharina Eliasson	070-573 57 99
Lars-Erik Staberg	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
Evamari Lewin	070-211 90 35
Sekreterare	
Lennart Granström	070-642 36 23
Kassör	
Anne Brunberg	070-668 77 16
Suppleant	
Inger Backlund	08-510 250 68

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
Per Jonsson

Vice ordförande:
Henrik Ericsson

Therese Edström
Karin Granath
Anne Haglund
Anna Ingvar Forslid
Bodil Ström-Holst

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
Therese Edström

Sekreterare
Aina Moe Bäck

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
Anna Ingvar Forslid

Sekreterare
Thomas Manske

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
Anne Haglund

Sekreterare
Johan Blix

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
Karin Granath

Sekreterare
Elsie Carjemo

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
Bodil Ström-Holst

Sekreterare
Marie Flöisbon

”Sigvard Svensson 600 meter”

Det var i det mörkaste av Småland. Jag hade aldrig varit på gården förut och bonden höll på att ge mig en vägbeskrivning per telefon. Jag skulle svänga vänster vid en gran och sedan höger efter en stenmur, därefter ”bröt de å åt vänster” men där skulle jag hålla rakt fram osv.

När jag repeterade vad jag skrivit ner avbröt han mig plötsligt och sa: ”jag sätter upp skyltar”. Det hade jag blandade erfarenheter av så jag framhärdade i mina försök att förstå småvägarnas krumbuktande i skogen. ”Nej, jag sätter upp skyltar” sa han igen i bestämd ton. ”Vi är så glada för att veterinär Fag kommer och ger kon så att hon går upp”.

Hmm, tänkte jag, den här bonden har stora förhoppningar, men alla paretiska kor går ju faktiskt inte upp, kanske bara drygt hälften efter första behandlingen.

När jag så småningom började närma mig gården undrade jag om jag skulle upptäcka några skyltar. ”Såg du inte skylten” hade jag ibland fått höra när jag hade haft svårt att hitta rätt. Det kunde vara en skylt skymd av buskar, ibland en liten ynklig träfärgad sak placerad parallellt med vägen eller en papperslapp uppsatt på mer än läsbart avstånd.

Nu letade jag mig fram genom skogen, hittade en gran som verkade bra att svänga vid… och stenmuren, ja den kom där.. och så till höger.. men hur var det sen..? Jag blev full i skratt. Den största handmålade pappskylt jag någonsin sett, tornade upp sig vid sidan av vägen. Den var minst tre meter bred och ett par meter hög. ”SIGVARD SVENSSON 600 M” förkunnade skylten med spretiga stora bokstäver och en rejäl pil åt vänster.

Jag fortsatte uppmuntrad på min färd, kom till ett nytt vägkors med en likadan mastodontskylt som skrek ut ”SIGVARD SVENSSON 300 M”. Här kunde man inte ta fel. Jag körde över ett backkrön och fick utsikt över den idylliska gården.

Åsynen av min bil uppe på vägen utlöste en febril aktivitet på gårdsplanen. Jag såg flera människor börja springa kors och tvärs med hinkar och andra tillbehör. När jag stannat bilen fanns välkomstkommittén på plats. Två äldre bröder gick baklänges före mig in i ladugården samtidigt som de varnade för olika hinder som jag inte borde snubbla över eller slå huvudet i. Ladugården var byggd i sten nertill med en bred sockel som bildade en hylla längs väggarna en liten bit upp. Direkt innanför dörren hade ett bord placerats ut med utbredda tidningar på, för den händelse att jag skulle vilja ställa ifrån mig en väska eller dylikt. På stenhyllan fanns flera tidningar utlagda på olika ställen uppenbarligen i samma syfte. Vid den sjuka kon och i mjölkrummet var det också dukat med tidningar. Kon fick sin behandling och klev genast upp, precis som väntat.

De belåtna bröderna hade ju vetat det hela tiden.

N-Å Fag

Ill: Karin Åström Bengtsson

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i november 2006

Ewa Sevelius, Höganäs, 60 år den 1/11
Finn Knudsen, Filipstad, 80 år den 2/11
Lena Gustafsson, Kiruna, 50 år den 2/11
Birgitta Gustavsson, Vadstena, 50 år den 3/11
Bernt Thafvelin, Åhus, 80 år den 5/11
Crawford Grant, Nyköping, 75 år den 10/11
Sune Jerre, Bohus, 50 år den 14/11
Mikael Holmström, Munkedal, 50 år den 15/11
Janis Mucenieks, Söderköping, 95 år den 16/11
John Almlöf, Helsingborg, 80 år den 26/11
Hans Andrén, Malmö, 70 år den 27/11
Anne Halldén Waldemarson, Årsta, 50 år den 28/11

Avlidna

Veterinär **Dorin Musca** har avlidit den 6 augusti 2006. Han föddes 1942 i Timisoara, Rumänien och avlade veterinärexamen där 1973. 2001 började han som TUVE-student i Skara. Han avled innan han hann avlägga sin examen.

Veterinärstudenten **Karl Wiechel** avled den 6 september 2006. Han föddes 1980 och gick i årskurs V vid sin bortgång. En minnesruna publiceras i nästa nummer av SVT.

NORSHOLMS DJURVÅRDSCENTER AB söker

Veterinär smådjursjukvård

Norsholms Djurvårdscenter AB omfattar driften av djursjukhuset i Norsholm, Norsholms Hundrehab o Kneippens Veterinärpraktik i Norrköping. Här bedrivs en komplett smådjursjukvård och friskvård/rehabilitering av hund och katt. Bolaget sysselsätter 5 veterinärer och totalt 16 djursjukvårdare och omsätter c:a 12 miljoner kronor årligen. Patientantalet är c:a 8.000–10.000 patienter per år. Vi bedriver en begränsad jour- och beredskapsverksamhet under helgerna.

Vi satsar på vidareutbildning och utveckling av personal och verksamhet och djursjukhuset är certifierat för speciallistutbildning av veterinärer i sjukdomar på hund o katt. Vi är ett väl sammansvetsat gäng som nu saknar en veterinär med stort intresse för smådjursjukvård och djurägarkontakter. Tjänsten är initialt en vikariatanställning på 100 % under 6 månader men kan med stor sannolikhet övergå i en tillsvidareanställning, då verksamheten utvidgas successivt. Specialistutbildning är en merit men finns intresse finns det även möjlighet till fortbildning i densamma.

Tjänsten kan tillträdas omgående eller senast till början av 2007.

Välkommen in med Din anmälan med medföljande meritförteckning till:

Norsholms Djurvårdscenter AB
Biskop Henriks väg 6
610 21 Norsholm

Vid förfrågningar och information kontaktar Du klinikchef Arne Adolfsson eller klinikveterinär Rebecka Frey på tele: 011-36 85 85.
Hemsida: www.norsholmsdjursjukhus.com

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: *www.svf.se*

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: *suzanne.fredriksson@svf.se*

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: *brita.trybom@svf.se*

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *birgitta.ahlkvist@svf.se*

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: *info@exponera.net*

VTT GRAFISKA, VIMMERBY
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2006		SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL
1	24 JANUARI	3 JANUARI
2	14 FEBRUARI	24 JANUARI
3	7 MARS	14 FEBRUARI
4	28 MARS	7 MARS
5	20 APRIL	28 MARS
6	10 MAJ	19 APRIL
7	7 JUNI	10 MAJ
8–9	28 JUNI	7 JUNI
10	15 AUGUSTI	25 JULI
11	5 SEPTEMBER	15 AUGUSTI
12	26 SEPTEMBER	5 SEPTEMBER
13	17 OKTOBER	26 SEPTEMBER
14	7 NOVEMBER	17 OKTOBER
15	28 NOVEMBER	7 NOVEMBER
16	19 DECEMBER	28 NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR: *25 vardagar före utgivningsdag, 15 dagar för insändare.*

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2006
Sverige: 1 110 kronor + moms.
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.

FACKPRESSUPPLAGA 2005 – 3 000 EX